

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

фебруар 2021 / број 50

2/2021

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година V, број 50,

ФЕБРУАР 2021.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:Душан Рајаковић, спец. менаџмента
здравствених установа;

мр Жељко Албанези;

мр Јован Чанак;

др Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа
„Пословни саветник”;дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи
саветник у Министарству финансија**Технички уредник:**

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

„Бићии мајстѳор значи умећии одвојиии за време рада свој посао од свећа остѳалої, знаћии тѳачно и једино ѳред очима имаћии: шћиа тѳреба урадићии и како тѳо урадићии; не обазираћии се ни на шћио шћио нема са тѳим везе; не дринућии се за усѳих, не ѳомишљаћии на неусѳих; ничећа се не ѳлашићии, а нишћиа не остѳавићии случају; увек бићии сав ѳри оном делу ѳосла који у тѳом тѳренућиику обрађујеш.”

Иво Андрић

Завршни рачун или нервни слом? Иако га велики број рачуновођа доживљава као „дан де”, било да раде у агенцијама било да су запослени у неком предузећу, то не мора да буде тако. Нажалост, рачуновође се ни криве ни дужне најчешће нађу у прединфарктном стању због неодговорности својих клијената који чекају „последњи минут” да им предају документа потребна за израду завршног рачуна. Наравно да је у таквом временском шкрипцу немогуће остати миран. Овде правог лека нема.

Од рачуновође се сваког дана очекује све више. Директори не праве разлику између вођења књига, рачуноводства и вођења финансија, па зато од вас очекују да сте и књиговођа, и експерт за финансије, и порески саветник, и интерни ревизор, и форензичар... и мађионичар. Рачуновођа може веома критично да оцењује финансијске извештаје јер му је јасно да све може бити у реду, а у исто време и наопако. Сви подаци могу да буду тачни, али нам баш ништа не значе ако нису искоришћени за своју примарну намену – да помажу при доношењу будућих пословних одлука.

Познаник ми је једном приликом рекао: „Позив рачуновође није баш такав да о њему деца сањају: када порастем постаћу рачуновођа”. Као што је то често у животу, оцењивање нашег позива крајње је субјективно и зависи од тога с ким и где радимо. Као и у сваком другом позиву, што више знаш, боље ти је. Без обзира на то што неки мисле да се бавимо само прошлошћу и нешто пребројавамо, значај рачуноводства и његових могућности је као људски мозак: мит или истина – да ли користимо само 10% капацитета! Што се тиче ажурности и тачности, тако је као и у многим другим позивима, чак често и много боље, јер имамо могућност да учињену грешку поправимо, што један хирург сигурно не може за себе да каже. Позив нам је стресан због небројених рокова који морају да се поштују, али данас и не постоји аспект живота који нема рокове.

Универзум се не врти око нас. Ни наша галаксија није у његовом центру. Овај једини живот који имамо у исто време даје нам и могућност и бремене да обликујемо своје окружење на начин који ће нам обезбедити срећу и благостање. Некада ћемо реаговати тако што ћемо се прилагођавати. То се зове опстанак. Некада ћемо реаговати тако што ћемо промене проузроковати и спровести. То се зове напредак.

Као што је рекао Мартин Лутер Кинг: „Без обзира на то шта ти је животни позив, ради га како треба. Свако треба да ради свој посао тако добро да ни живи, ни мртви, ни још рођени не би могли да га обаве боље. Ако је човек чистач улица, мора их чистити као што је Микеланђело сликао, Бетовен компоновао или Шекспир писао. Морао би чистити улице тако добро да сви становници неба и земље застану и кажу: ’Овде је живео велики чистач улица који је добро обављао свој посао.’”

Др Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

АКТУЕЛНА ТЕМА

Плаћање дугованог пореза и доприноса на рате и још неке недоумице	9
1 Које се пореске обавезе плаћају на рате?.....	9
1.1 Одлагање плаћања доспелих обавеза по основу пореза и доприноса на зараде.....	10
1.2 Одлагање плаћања доспелих обавеза по основу аконтација пореза на добит	10
1.3 Одлагање плаћања доспелих обавеза по основу аконтација пореза и доприноса на приходе од самосталне делатности.....	11
1.4 Одлагање плаћања доспелих обавеза по основу аконтација пореза и доприноса предузетника паушалаца	14
2 Плаћање дугованог пореза и доприноса пре истека рока	14
3 Шта ако се рата не измири у року?.....	14
4 Доприноси се сматрају плаћеним за сврху остваривања права осигураника	14
5 Утицај статусне промене, стечаја, ликвидације и других организационих промена на плаћање рата репрограма	15
6 Како ће оперативни да се спроведе Уредба – плаћање доспелих пореза и доприноса на зараде и личну зараду предузетника?.....	15
7 Смањење броја запослених нема утицаја на остваривање права на одлагање плаћања дугованих обавеза на рате	18
8 Исплата дивиденде почев од 1. 1. 2021. године нема утицаја на остваривање права на одлагање плаћања дугованих обавеза на рате	18
9 (Не)признавање одложених пореза и доприноса у пореском билансу за 2020. годину	18
10 Утицај одложених плаћања пореза и доприноса на исказивање података у потврди ППП-ПО и обрачун годишњег пореза на доходак грађана (ППДГ-2Р).....	19

Измене у правилницима за примену Закона о ПДВ-у, са акцентом на новинама у промету из области грађевинарства	20
1 Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност	20
2 Правилник о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ.....	26
3 Правилник о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ и о облику и садржини прегледа обрачуна ПДВ	26
4 Правилник о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка.....	26
5 Правилник о начину утврђивања пореске основице за обрачунавање ПДВ код промета добара или услуга који се врши уз накнаду	27
6 Правилник о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза	27
7 Правилник о утврђивању добара која се сматрају половним добрима, уметничким делима, колекционарским добрима и антиквитетима	28

Измене и допуне Правилника о садржају пореског биланса и Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица	29
---	-----------

Исказивање одложених јавних прихода по Уредби о фискалним погодностима и директним давањима и Закључку Владе на дан 31. 12. 2020. године	30
---	-----------

ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Привредна друштва – састављање пореског биланса на обрасцу ПБ 1 и подношење пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину.....	32
--	-----------

1	Порески биланс – образац ПБ 1	34
A.	Добит и губитак пре опорезивања	34
I	Резултат у билансу успеха	34
II	Добици и губици од продаје имовине из члана 27. Закона (исказани у билансу успеха)	34
III	Усклађивање расхода	36
IV	Усклађивање прихода	51
V	Расходи и приходи по основу трансферних цена (осим камата на зајмове/кредите)	58
VI	Расходи и приходи по основу камата на зајмове односно кредите између повезаних лица	59
VII	Корекција расхода и прихода по основу трансферних цена, укључујући и камате на зајмове односно кредите између повезаних лица	59
VIII	Корекција расхода по основу спречавања утајене капитализације	60
IX	Опорезива добит	60
B.	Капитални добити и губици	61
2	Пореска пријава – образац ПДП	62
1.	Подаци о пријави	62
2.	Подаци о обвезнику	62
3.	Подаци о делатности	63
5.	Подаци од значаја за утврђивање пореске обавезе	63
6.	Подаци од значаја за утврђивање висине аконтације	67
3	Одложене аконтације пореза на добит по Уредби о фискалним погодностима и директним давањима	68
	Обрачун пореске амортизације за 2020. годину	70
1	Стална средства која подлежу пореској амортизацији	71
2	Разврставање сталних средстава у групе	71
2.1	Средства стечена закључно са 31. 12. 2018. године – затечена средства	71
2.2	Средства стечена почев од 1. 1. 2019. године – нова средства	73
3	Пореска амортизација за стална средства разврстана у I амортизациону групу	75
3.1	Непокретности стечене у току 2020. године	76
3.2	Накнадно извршена улагања на непокретностима	76
3.3	Отуђење непокретности у току пореског периода	76
4	Пореска амортизација за стална средства разврстана у групе од II до V	78
4.1	Стална средства из групе од II до V стечена закључно са 31. децембром 2018. године – затечена средства	78
4.2	Стална средства из групе од II до V стечена почев од 1. јануара 2019. године – нова средства	85
5	Нематеријална средства	94
5.1	Нематеријална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године	94
5.2	Нематеријална средства стечена током 2018. године	95
5.3	Нематеријална средства стечена закључно са 31. 12. 2017. године	96
5.4	Нематеријална средства стечена путем статусне промене реализоване почев од 1. јануара 2019.	96
5.5	Накнадно улагање у 2020. години у раније стечена нематеријална средства	96
6	Стална средства која се састоје из непокретних и покретних делова	97
	Исправка вредности и отпис потраживања у пореском билансу за 2020. годину	99
1	Исправка вредности потраживања у пореском билансу	99
1.1	Исправка вредности појединачних потраживања од лица којима се истовремено дугује	100
1.2	Исправка вредности потраживања која није била призната као расход у пореском билансу за 2019. годину	100
1.3	Мишљења Министарства финансија у вези са исправком вредности потраживања	101

САДРЖАЈ

2	Отпис потраживања.....	102
2.1	Мишљења Министарства финансија у вези са отписом потраживања.....	104
2.2	Отпис застарелих потраживања и потраживања од дужника који су брисани.....	105
2.3	Отпис потраживања за које је у претходном пореском периоду извршена исправка вредности.....	106
3	Наплаћена потраживања која су раније била исправљена или отписана.....	108
3.1	Случај 1: У 2020. години наплаћена су потраживања која су била исправљена у 2019. години и расход је био порески признат.....	108
3.2	Случај 2: У 2020. години наплаћена су потраживања која су била исправљена у 2019. години и расход није био порески признат.....	109
4	Губитак од продаје појединачних потраживања.....	109
5	Исправка вредности и отпис потраживања по основу датог јемства.....	111
Повезана лица из угла Закона о порезу на добит правних лица.....		112
1	Повезана лица.....	112
2	Контрола на основу поседовања контролног пакета акција или удела.....	113
3	Контрола на основу контролног броја гласова у органима управљања.....	113
3.1	Органи управљања.....	114
3.2	Постојање повезаности преко директора.....	114
4	Иста лица имају контролни пакет акција или удела у више друштава.....	115
5	Повезаност преко родбинских и брачних/ванбрачних веза.....	116
6	Правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом.....	117
7	Предузетник.....	118
Трансакције са повезаним лицима у пореском билансу за 2020. годину.....		120
1	Корекције по основу комерцијалних трансакција.....	121
2	Корекције по основу зајмова пласираних између повезаних лица.....	123
2.1	Примљени зајмови.....	123
2.2	Дати зајмови.....	130
3	Исказивање капиталних добитака и губитака.....	131
4	Пореска амортизација.....	132
5	Поклони чији је прималац повезано лице.....	133
6	Затезне камате између повезаних лица.....	134
7	Трансферне цене у односу између сталне пословне јединице и нерезидентне централе.....	134
Порески подстицај – изузимање 80% квалификованих прихода обвезника – носиоца ауторског/сродног права.....		134
1	Услов за пореско изузимање – депоновање ауторског/сродног права.....	135
2	Квалификовани приходи.....	136
3	Квалификовани расходи.....	137
3.1	Признавање историјских пореско признатих расхода насталих пре 1. јануара 2019. године и утврђивање квалификованог прихода обвезника.....	138
4	Укупни трошкови за сврху обрачуна квалификованих прихода.....	139
5	Обрачун квалификованог прихода на обрасцу ОКП.....	140
5.1	Порески обвезник у истом пореском периоду може да изврши двоструко признавање трошкова истраживања и развоја и изузимање 80% квалификованих прихода.....	145
6	Документација коју обвезник треба да поседује у вези са изузимањем квалификованог прихода.....	145
7	Губитак права на порески подстицај.....	146
Признавање трошкова истраживања и развоја у двоструко већем износу.....		147
1	Услов за остваривање права на пореско умањење.....	148

2 Шта су трошкови који су непосредно повезани са истраживањем и развојем	149
3 На који начин се трошкови истраживања и развоја признају у двоструко већем износу.....	151
4 Документација коју обвезник треба да приложи	154
5 Начин вођења евиденције трошкова истраживања и развоја	154

Предузетници – састављање пореског биланса на обрасцу ПБ 2 и подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С за 2020. годину..... 156

1 Порески биланс предузетника – образац ПБ 2.....	157
А. Добит и губитак пре опорезивања	157
I. Резултат у билансу успеха.....	157
II. Добици и губици од продаје имовине из члана 27. Закона о порезу на добит правних лица (исказани у билансу успеха)	157
III. Усклађивање расхода	158
IV. Усклађивање прихода	169
V. Расходи и приходи по основу трансферних цена (осим камата на зајмове односно кредите).....	171
VI. Расходи и приходи по основу камата на зајмове односно кредите између повезаних лица	172
VII. Корекција расхода и прихода по основу трансферних цена, укључујући и камате на зајмове односно кредите између повезаних лица	172
VIII. Опорезива добит	172
Б. Капитални добити и губици	173
В. Пореска основица	173
2 Пореска пријава – образац ППДГ-1С	173
Део 1: Подаци о пријави	175
Део 2: Подаци о пореском обвезнику	175
Део 3: Подаци за утврђивање обавезе плаћања пореза/доприноса	176
Део 4: Подаци о радњи / пољопривредном газдинству	177
Део 5: Подаци о делатности	177
Део 6: Подаци о процени пословног резултата за утврђивање месечне аконтације пореза и доприноса	177
Део 7: Подаци за утврђивање коначне обавезе пореза	177
Део 8: Подаци за утврђивање коначне обавезе доприноса	178
Део 9: Подаци за утврђивање/измену месечне аконтације пореза и доприноса	179
Остали делови обрасца	179
3 Одложене аконтације пореза (и доприноса) по Уредби о фискалним погодностима и директним давањима и по Закључку Владе	180

Стална пословна јединица – састављање пореског биланса на обрасцу ПБПЈ и ПБ 1 и подношење пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину 182

1 Порески биланс на обрасцу ПБ 1	185
2 Порески биланс на обрасцу ПБПЈ.....	186
3 Пореска пријава на обрасцу ПДП.....	187
1. Подаци о пријави.....	187
2. Подаци о обвезнику	188
3. Подаци о делатности.....	188
5. Подаци од значаја за утврђивање пореске обавезе.....	188
6. Подаци од значаја за утврђивање висине аконтације	189

Недобитне организације – састављање пореског биланса на обрасцу ПБН 1 и пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину..... 189

1 Недобитне организације као обвезници пореза на добит	190
--	-----

САДРЖАЈ

1.1 Недобитне организације које остварују пореско ослобођење	191
1.2 Приходи недобитних организација који подлежу опорезивању	191
1.3 Приходи недобитних организација који НЕ подлежу опорезивању	193
2 Порески биланс – образац ПБН 1	193
3 Пореска пријава – образац ПДП	196
3.1 Подаци о пријави	196
3.2 Подаци о обвезнику	196
3.3 Подаци о делатности	196
3.5A Подаци од значаја за утврђивање пореске обавезе за недобитне организације	196

ПОРЕЗИ

Споредан промет добара и услуга са аспекта ПДВ-а	198
1 Споредан промет добара	199
2 Споредно пружање услуга	201
Кратке теме из области ПДВ-а	203
1 Услуге платног промета: порески третман и неурачунавање у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систем ПДВ-а	203
2 Право на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ-а по основу издатака за превоз радно ангажованих лица (експерата)	203
3 Мањак добара	204
4 Обавеза издавања рачуна када промет врше сви чланови конзорцијума	205
5 Пореска стопа за промет и увоз меркантилног тритикалеа	205
6 Право на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ-а по основу изнајмљивања путничких аутомобила које користи у пословне сврхе	206
7 Подела претходног пореза према економској припадности и примена процента сразмерног пореског одбитка	206

ЗАРАДЕ

Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2021. године	208
1 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 9. Закона о порезу	208
2 Пореска ослобођења на примања запосленог од послодавца према члану 18. Закона о порезу	210
3 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 21а став 2. Закона о порезу и члану 13. став 3. Закона о доприносима	211
4 Остала изузимања из дохотка за опорезивање	211
Примена најниже основице доприноса када је у питању рад са непуним радним временом код једног или код више послодаваца	212
Повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање за 2020. годину	215
1 Обрачун за повраћај више уплаћених доприноса за социјално осигурање	216
2 Подношење захтева за повраћај више плаћеног доприноса за ПИО	217
Регулатива и обрачун плата запослених у јавном сектору у 2021. години	219
1 Обрачун плата у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе	219
1.1 Примена законске и подзаконске регулативе на обрачун плата у 2021. години	219
1.2 Обрачун плата	220

2	Обрачун плата у јавним службама.....	221
2.1	Примена законске и подзаконске регулативе на обрачун плата у 2021. години	221
2.2	Обрачун плата	222
3	Уређивање плата за државне службенике и намештенике.....	225
4	Уређивање плата у јавним агенцијама	226

Поступак за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава227

1	Намена Уредбе	227
2	Подношење молбе за ново запошљавање и за одобравање додатног радног ангажовања.....	228
3	Коме се подноси Молба – образац ПРМ.....	228
4	Како се подноси Молба	230
5	Како се одлучује по поднетим молбама	230
5.1	Достављање података Министарству финансија	230
5.2	Одлучивање Комисије по молбама	231
5.3	Посебни случајеви када се молбе неће разматрати.....	231
6	Услови за примену сагласности Комисије у наредној години.....	232
7	Примена Уредбе на кориснике јавних средстава са територије АП Косово и Метохија.....	233
8	Казнене одредбе	233

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Састављање и подношење годишњих финансијских извештаја за 2020. годину према прописима буџетског рачуноводства.....234

1	Измене у састављању финансијских извештаја	234
1.1	Измене у Правилнику о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја	234
1.2	Усклађивање са Уредбом о буџетском рачуноводству	235
2	Састављање финансијских извештаја КЈС за 2020. годину	236
3	Попуњавање образаца на којима се састављају финансијски извештаји	236
	Образац 1 – Биланс стања	236
	Образац 2 – Биланс прихода и расхода	237
	Образац 3 – Извештај о капиталним издацима и примањима	237
	Образац 4 – Извештај о новчаним токовима	238
	Образац 5 – Извештај о извршењу буџета.....	239
4	Извештаји за које нису прописани обрасци	240
4.1	Образложење одступања између одобрених средстава и извршења.....	240
4.2	Извештај о коришћењу средстава из текуће и сталне буџетске резерве	241
4.3	Извештај о гаранцијама датим у току фискалне године.....	241
4.4	Извештај о примљеним донацијама и задужењу на домаћем и страном тржишту новца и капитала и извршеним отплатама дугова	241
4.5	Извештај о реализацији укупних средстава буџета по корисницима, програмима, пројектима, функцијама, економским класификацијама и изворима на нивоу буџета Републике Србије.....	242
5	Усвајање финансијских извештаја	242
6	Подношење финансијских извештаја	242
7	Рокови подношења финансијских извештаја.....	243
8	Шема логичке контроле образаца финансијских извештаја.....	244

Смернице за израду извештаја о извршењу буџета од стране здравствених установа246

САДРЖАЈ

1 Обавезе здравствених установа у погледу састављања финансијских извештаја.....	246
2 Контрола позиција у обрасцу 5.....	247
3 Евиденције исплата накнаде плата услед заразне болести COVID-19.....	248
4 Евиденције у вези са издавањем лекова на рецепт и помагала на налог	249
5 Специфичности попуњавања образаца КРВ 1, КРВ 2 а и КРВ 2 б.....	250
6 Специфичности попуњавања обрасца ДП	251

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2021. године	252
--	-----

Актуелни статистички подаци на дан 25. 1. 2021. године	256
--	-----

1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	256
2 Доприноси за социјално осигурање.....	256
2.1 Стопе доприноса	256
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	256
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	256
3 Минимална зарада.....	256
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	256
5 Индекс потрошачких цена.....	257
6 Законске камате.....	257
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	257
6.2 Годишња законска затезна камата	257
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	258

ПС

Редакција

Плаћање дугованог пореза и доприноса на рате и још неке недоумице

Након објављивања Уредбе о поступку и начину одлагања плаћања дугованог пореза и доприноса, као и обавештења Пореске управе у вези са њеном применом, претплатнике смо кроз мејл-сервис и објаву у електронском часопису („Актуелности између два броја” – јануар 2021) упознали са овом темом, а чланак објављујемо и у овом (првом по реду од тада) штампаном броју часописа ради одржавања континуитета објаве прописа који су у вези са директним давањима и фискалним погодностима привредним субјектима.

Увод

Уредбом о поступку и начину одлагања плаћања дугованог пореза и доприноса у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 156/2020 – даље Уредба) уређени су поступак и начин одлагања плаћања дугованог пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање (даље: доприноси) чија је доспелост за плаћање одложена у складу са:

- Уредбом о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 54/20, 60/20 и 65/20 – др. закон – даље: **Уредба о фискалним погодностима**) и
- Закључком Владе („Сл. гласник РС” бр. 104/20 и 106/20 – даље: **Закључак**).

Дакле, одлагање плаћања дугованог пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање врши се по основу пореза и доприноса чије је доспеће одложено **како по Уредби о фискалним погодностима (на 4. 1. 2021) тако и по Закључку (на 5. 1. 2021).**

1 Које се пореске обавезе плаћају на рате?

Привредним субјектима који су се определили за одлагање доспелости за плаћање пореза и допри-

носа одлаже се плаћање тих пореских обавеза на највише двадесет четири једнаке месечне рате, без плаћања камате, за време трајања одлагања плаћања, с тим што се **исто евидентира у пореском рачуноводству без посебног спровођења поступка одлагања плаћања, и то:**

➤ за **порез и доприносе на зараде и накнаде за рада**, као и за **порез и доприносе на личну зараду** предузетника и предузетника пољопривредника – у висини износа неплаћене обавезе чија је доспелост за плаћање одложена у складу са Уредбом, односно Закључком;

➤ за **аконтације пореза на добит правних лица** – у висини аконтација пореза на добит правних лица чија је доспелост за плаћање одложена у складу са Уредбом, а највише до висине износа неплаћене пореске обавезе која је обрачуната у коначној пореској пријави по основу пореза на добит правних лица за 2020. годину, односно за обвезнике са пословном годином различитом од календарске – у коначној пореској пријави за порески период који започиње или се завршава у 2020. години;

➤ за **аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за предузетнике и предузетнике пољопривреднике који су се определили за исплату личне зараде и предузетнике друга лица** – у висини аконтација пореза на приходе од самосталне делатности чија је доспелост за плаћање одложена у складу са Уредбом, односно Закључком, а највише до висине износа неплаћене пореске обавезе која је обрачуната у коначној пореској пријави за 2020. годину;

➤ за **аконтације пореза и доприноса на приходе од самосталне делатности за предузетнике и предузетнике пољопривреднике који се нису определили за исплату личне зараде** – у висини аконтација пореза и доприноса на приходе од самосталне делатности чија је доспелост за плаћање одложена у складу са Уредбом, односно Закључком, а највише до висине износа неплаћене обавезе по основу пореза и доприноса која је обрачуната у коначној пореској пријави за 2020. годину.

Укупан износ доспелих пореских обавеза за које се одлаже плаћање **на највише двадесет четири једнаке месечне рате** чини:

10 Утицај одложених плаћања пореза и доприноса на исказивање података у потврди ППП-ПО и обрачун годишњег пореза на доходак грађана (ППДГ-2Р)

Иако су у тренутку дистрибуције овог броја часописа обвезници (послодавци) већ били у обавези да доставе примаоцима прихода потврде о плаћеним порезима и доприносима по одбитку за 2020. годину на обрасцу ППП-ПО (о тој потврди било је речи у броју 1/2021, стр. 224), истичемо дилеме, али и логику која се у вези са њима намеће када је у питању попуњавање потврде, а за оне зараде по основу којих су од бруто зараде обустављени порез и доприноси, али је послодавац (платац) користио фискалне погодности и искористио могућност да их не плати одмах, него тек у 2021. и 2022. години.

У вези са попуњавањем потврде:

2) Под редним бројем 3.2. „*Бруто приход*” уноси се износ бруто прихода по врстама прихода који су исплаћени у 2020. години, како за приходе из тако и за приходе ван радног односа. Уноси се укупан бруто приход исказан за сваку врсту прихода посебно (односно по свакој шифри прихода), при чему се у дато поље уноси **бруто износ прихода без умањења за неопорезиве износе и пореске олакшице**.

3) Под редним бројем 3.3. „*Нормирани трошкови, пореске олакшице и друга умањења*” уноси се износ нормираних трошкова, односно **пореских олакшица које су прописане Законом о порезу на доходак грађана (ЗПДГ)**.

4) Под редним бројем 3.4. „*Пореска основица*” уноси се износ основице на коју је плаћен порез на доходак грађана, односно разлика између ред. бр. 3.2. „*Бруто приход*” и ред. бр. 3.3. „*Неопорезиви износ*”.

5) Под редним бројем 3.5. „*Порез*” уноси се износ плаћеног пореза.

6) Под редним бројем 3.6. „*Доприноси за обавезно социјално осигурање*” уноси се износ плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање на терет примаоца прихода, у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање.

7) Под редним бројем 3.7. „*Доприноси за обавезно социјално осигурање*” уноси се износ плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање на терет исплатиоца прихода.

По нашем мишљењу, у пољима 3.5. и 3.6. треба исказати и порез и доприносе које је послодавац обуставио од бруто једне зараде запосленог, а у пољу 3.7 доприносе које је обрачунао на терет послодавца, које је све заједно одложио за плаћање у

2021. односно 2022. години, и то због тога што је чланом 5. став 2. Уредбе прописано да се доприноси чије је одлагање плаћања одложено у складу са том уредбом сматрају плаћеним за сврху остваривања права по основу пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања, остваривања права за случај незапослености и остваривања права на финансијску подршку породици са децом, **као и остваривања права у друге сврхе**. Додуше, наведена одредба не односи се на порезе чије је плаћање одложено, а исто тако није ни прецизирано шта се сматра „остваривањем права у друге сврхе”.

Ипак, уколико порез и доприноси чије је плаћање одложено не би били исказани у поменутој потврди, а самим тим и касније узети у обзир приликом утврђивања годишњег пореза на доходак грађана, запослени који утврђују обавезу за годишњи порез сносили би „цех” (ни криви ни дужни) за то што је њихов послодавац одлучио да користи помоћ државе. Дакле, уколико се коришћена фискална погодност не искаже кроз потврду ППП-ПО (као да су плаћени, у сврху попуњавања потврде ППП-ПО), а касније не унесе и у пореску пријаву за годишњи порез на доходак грађана (образац ППДГ-2Р), настаје епилог по ком запослени (ни крив ни дужан) треба да плати годишњи порез на износ неплаћених пореза и доприноса за три или четири месеца, које је његов послодавац одложио за плаћање у 2021. и 2022. години јер је одлучио (послодавац, а не његов запослени) да користи фискалне погодности. Стога је, по нашем мишљењу, логично решење да се наведени износи узму у обзир приликом попуњавања потврде ППП-ПО, а и касније, при утврђивању годишњег пореза на доходак.

У тренутку када је прелом овог броја часописа завршен, тик пред слање на штампу, наше гореизнето размишљање потврђено је Мишљењем Министарства финансија бр. 011-00-24/21-04, од 18. 1. 2021:

„Имајући у виду наведено, сматрамо да се у Обрасцу ППП-ПО – Потврда о плаћеним порезима и доприносима по одбитку за 2020. годину, у делу 3. Подаци о опорезивим приходима из којих је исплатилац обуставио и платио порезе и доприносе по одбитку, у колонама под ред. бр. 3.5, 3.6. и 3.7. исказују подаци о порезу и доприносима по основу зараде, **који подаци у себи садрже и износ пореза и доприноса за које је привредни субјект (исплатилац прихода) остварио право на одлагање доспелости за плаћање и право на одлагање плаћања у прописаним роковима, сагласно Уредби и Уредби о поступку и начину одлагања плаћања.**“

ПС

Измене у правилницима за примену Закона о ПДВ-у, са акцентом на новинама у промету из области грађевинарства

Од 29. децембра 2020. године измењене су неке одредбе Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о ПДВ-у), које се примењују од 1. јануара 2021. године. Коментар Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност објавили смо у броју 1/2021.

Као што је и било најављено, због наведених измена у Закону о ПДВ-у измењено је и допуњено шест подзаконских аката (правилника) за примену Закона о ПДВ-у, а донесен је и један нови правилник. Измене и допуне тих правилника, као и нови правилник објављени су у „Службеном гласнику РС” бр. 159/2020, са ступањем на снагу од 1. јануара 2021. године.

Дакле, измењени су и допуњени:

- 1) Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност;
 - 2) Правилник о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ;
 - 3) Правилник о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ и о облику и садржини прегледа обрачуна ПДВ;
 - 4) Правилник о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка;
 - 5) Правилник о начину утврђивања пореске основице за обрачунавање ПДВ код промета добара или услуга који се врши уз накнаду;
 - 6) Правилник о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза;
- а донесен је и:
- 7) Правилник о утврђивању добара која се сматрају половним добрима, уметничким делима, колекционарским добрима и антиквитетима.

1 Правилник о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност

Изменом члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у („Сл. гласник РС” бр. 153/2020) прописано је да се пореским дужником сматра прималац добара и услуга из области грађевинарства, обвезник ПДВ-а, односно лице из члана 9. став 1. поменутог закона за промет извршен од стране обвезника ПДВ-а, ако је вредност тог промета већа од 500.000 динара без ПДВ-а. Због наведене измене у Закону о ПДВ-у са њом су усклађене и одредбе Правилника о утврђивању добара и услуга из области грађевинарства за сврху одређивања пореског дужника за порез на додату вредност (даље: **Правилник о одређивању промета из области грађевинарства**).

У члану 2. Правилника о одређивању промета из области грађевинарства прописано је да се добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматрају добра и услуге које су, Уредбом о класификацији делатности, под одређеним шифрама разврстане у делатност грађевинарства, **у вредности већој од 500.000 динара без ПДВ-а**.

Уколико је извршен промет из области грађевинарства:

- а вредност промета је 500.000 или мање, порески дужник је обвезник који врши промет (извођач);
- а вредност промета је 500.001 динар или више, порески дужник је обвезник ком се промет врши (наручилац).

При томе, уколико је у обрачуну (привременој ситуацији) исказано више ставки са мањим износима, гледа се укупна вредност обрачуна (привремене ситуације), а ставке које се посматрају морају да буду из области грађевинарства.

уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета.

➤ Уметничким делима сматрају се:

1) слике, цртежи, колажи и декоративне плоче, ако их аутори израђују руком, осим планова и цртежа за архитектонске, инжењерске, индустријске, комерцијалне, топографске или сличне сврхе, ручно декорисаних израђених дела, цртежа за позоришни сценарио, студијски сликаних тканина или сличних сликарских платна;

2) оригиналне гравуре, штампане слике и литографије, ако их аутор изради руком у ограниченом броју у црно-белој техници или у боји једне или више плоча, без обзира на поступак и материјал који је употребљен, осим ако је био примењен механички или фотомеханички поступак;

3) оригиналне скулптуре и кипови од било ког материјала, ако их изради аутор, као и одливци скулптура чија је израда ограничена на осам копија, ако је контролише аутор или његов наследник;

4) таписерије и руком ткани текстилни зидни предмети на основу оригиналног уметничког дела, под условом да нема више од осам копија сваког од њих;

5) уникатни керамички предмети израђени искључиво од стране аутора и са његовим потписом;

6) слике у бакру израђене искључиво руком, ограничене на осам нумерисаних копија са потписом аутора или студија;

7) уметничке фотографије које сними, односно одштампа аутор или које су снимљене под његовим надзором, ако су потписане и нумерисане и ограничене на тридесет копија у свим величинама.

➤ Колекционарским добрима сматрају се:

1) поштанске и таксене марке, поштански жигови, пригодни коверти првог дана издавања, писаћи прибор и одштампане писмоносне пошиљке, франкиране или, ако нису франкиране, да нису у оптицају или нису намењене за употребу;

2) колекције и делови колекција и примерци од зоолошког, ботаничког, минеролошког, анатомског, историјског, археолошког, палеонтолошког, етнографског или нумизматичког значаја.

➤ Антиквитетима се сматрају предмети, осим уметничких дела и колекционарских добара, који су стари више од сто година.

Редакција

Измене и допуне Правилника о садржају пореског биланса и Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица

У „Службеном гласнику РС” бр. 159/2020 од 30. децембра 2020. године објављене су измене и допуне два правилника из области пореза на добит правних лица, и то:

➤ Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица (даље: **Правилник о пореском билансу**) и

➤ Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица (даље: **Правилник о пореској пријави**).

Прелазним одредбама прописано је да ће измене и допуне наведених правилника ступити на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, што значи 31. децембра 2020. године, као и да ће се примењивати на обрачунавање и

плаћање пореске обавезе почев за 2020. годину, односно за порески период који почиње у 2020. години.

Измене су извршене у циљу усаглашавања са изменама Закона о порезу на добит правних лица (даље: ЗПДПЛ) из децембра 2019. године, које се први пут примењују и на које је потребно обратити пажњу приликом утврђивања пореза на добит за 2020. годину.

Наиме, поменути изменама ЗПДПЛ из 2019. године уведене су новине које се примењују почев од утврђивања пореза на добит за 2020. годину, а то су:

➤ додат је нови члан 50к, којим је прописан порески кредит за пореске обвезнике – БАНКЕ у

износу од 2% преосталог дуга утврђеног у складу са чланом 4. став 2. Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима;

➤ **допуњен је члан 53а**, којим је **проширен обухват пореског кредита** резидентних обвезника који из друге државе остварују приходе, тако да порески кредит, осим за приходе остварене од камата, ауторских накнада, накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари и дивиденди које не испуњавају услове да би се на њих примениле одредбе члана 52. ЗПДПЛ, **може да се оствари и за приходе од услуга на које је плаћен порез по одбитку у другој држави**;

➤ ставом 3. члана 25. ЗПДПЛ прописано је да приход који резидентни обвезник, основан у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови, оствари по основу отуђења имовине из члана 27. став 1. ЗПДПЛ, не улази у пореску основу, а ставом 5. члана 27. ЗПДПЛ да капитални добитак односно губитак не утврђује обвезник који је основан сходно прописима којима се уређују инвестициони фондови.

Изменама Правилника о пореском билансу извршена су одговарајућа прилагођавања позиција у пореском билансу на обрасцу ПБ 1 који се подноси за 2020. годину. **Значи, број и распоред позиција у обрасцу ПБ 1 није измењен, већ су само измењени односно допуњени описи појединих позиција како би се омогућила примена измењених одредаба ЗПДПЛ.** Сходно томе, изменама поменутог правилника уређен је:

➤ **начин остваривања права на порески кредит за порез по одбитку плаћен у другој држави на приходе од услуга, тако што је под редним бројем 39 обрасца ПБ 1** омогућен унос података по датом основу, а због те новине адекватно је измењен и Анекс 1 обрасца ПБ 1, у ком се врши обрачун пореског кредита, као и изјава о плаћеном порезу по одбитку на обрасцу ИПД 1;

➤ начин изузимања из пореске основице прихода инвестиционог фонда насталих по отуђењу имовине из члана 27. став 1. ЗПДПЛ, тако што је **под редним бројем 47 обрасца ПБ 1** омогућен унос података по датом основу.

Изменама Правилника о пореском билансу прописан је и нови образац ОПКБ, у којем се исказује начин обрачуна пореског кредита који се признаје банкама за 2020. годину у складу са чланом 50к Закона (порески кредит за преостали део дуга по основу кредита индексираних у швајцарским францима). С тим у вези прописане су и одговарајуће измене обрасца ПК како би се у истом омогућило укључивање података о пореском кредиту обрачунатом у обрасцу ОПКБ и тиме збирно представио укупан порески кредит обвезника на једном обрасцу (ПК).

Што се тиче измена Правилника о пореској пријави, није промењен образац пореске пријаве ПДП, него је само проширен обухват поља 5.4.3 ПК/ПК 1 и 6.4.3 ПК/ПК1 тако да се у тим пољима кроз образац ПК обухватају и подаци из горепоменутог обрасца ОПКБ (порески кредит банкама).

Редакција

Исказивање одложених јавних прихода по Уредби о фискалним погодностима и директним давањима и Закључку Владе на дан 31. 12. 2020. године

У коментару Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 („Сл. гласник РС” бр. 54/2020 и 60/2020 – даље: Уредба), објављеном у броју 5/2020, размотрено је и рачуноводствено

обухватање наведених давања. Ради се о правилима која су примењива и у случају директних давања коришћених по основу Закључка Владе 05 број 401-6052/2020 („Сл. гласник РС” бр. 104/2020 од 31. јула 2020. године). Коментар наведеног закључка објављен је у броју 9/2020.

Привредна друштва – састављање пореског биланса на обрасцу ПБ 1 и подношење пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину

Увод

Опорезиву добит и пореску обавезу за 2020. годину, као и аконтацију за 2021. годину, обвезници –привредна друштва утврђују на основу следећих прописа:

- Закон о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: **Закон**);
- Правилник о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019 и 159/2020 – даље: **Правилник о пореском билансу**);
- Правилник о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 30/2015 и 101/2016, 44/2018 – други пропис, 8/2019, 94/2019 и 153/2020 – даље: **Правилник о пореској пријави ПДП**);
- Правилник о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019 – даље: **Стари правилник о пореској амортизацији**);
- Правилник о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 – даље: **Нови правилник о пореској амортизацији**);
- Правилник о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке” примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Сл. гласник РС” бр. 61/2013, 8/2014 и 94/2019 – даље: **Правилник о трансферним ценама**);
- Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке” за 2020. годину („Сл. гласник РС” бр. 21/2020);
- Правилник о Листи јурисдикција са преференцијалним пореским системом („Сл. гласник РС” бр. 122/2012, 104/2018 и 161/2020);
- Правилник о условима и начину остваривања права на признавање трошкова који су непосред-

но повезани са истраживањем и развојем у пореском билансу у двоструко увећаном износу („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о признавању трошкова истраживања и развоја**);

➤ Правилник о условима и начину изузимања квалификованих прихода из основице пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о изузимању квалификованих прихода**);

➤ Правилник о условима и начину остваривања права на порески кредит за улагање у капитал новооснованог привредног друштва које обавља иновациону делатност („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник о пореском кредиту за улагање у иновациону делатност**);

➤ Правилник о улагањима у области културе која се признају као расход („Сл. гласник РС” бр. 78/2018 – даље: **Правилник о улагањима у области културе**);

➤ Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС” бр. 80/2002... и 144/2020);

➤ Закон о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС РС и 113/2017 – даље: **Закон о раду**);

➤ Закон о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019).

Приликом утврђивања пореза на добит за 2020. годину мора се водити рачуна о елементима који су другачији у односу на 2019. годину. Наиме, изменама Закона из 2019. године уведене су следеће новине, које се примењују почев од утврђивања пореза на добит за 2020. годину:

■ додат је нови члан **50к**, којим је **прописан порески кредит за пореске обвезнике – БАНКЕ** у износу од 2% преосталог дуга утврђеног у складу са чланом 4. став 2. Закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима;

датака у ПДП, а затим додели број пријаве, број одобрења за плаћање укупног износа обавезе по том основу и у електронском облику достави поменуте информације подносиоцу пријаве, сматра се да је пријава исправно поднета.

Број одобрења плаћања (БОП) јесте идентификатор пореске обавезе, при чему се за један порески период додељује један БОП. Такође, плаћање пореске обавезе за исти порески период (аконтационе и коначне) врши се са истим БОП-ом.

Месечне аконтације за 2020. годину, као и разлику коначне обавезе у односу на плаћене аконтације за 2020. годину, обвезници плаћају по основу БОП-а који им је додељен у Обавештењу о успешном пријему приликом подношења коначне по-

реске пријаве за 2019. годину. Привремене месечне аконтације у 2021. години, почев од аконтације за јануар 2021. године, обвезници уплаћују по основу БОП-а који им је додељен у Обавештењу о успешном пријему приликом подношења коначне пореске пријаве за 2019. годину, јер се привремене аконтације у току 2021. године, у складу са чланом 67. Закона, плаћају у висини децембарске аконтације (децембар 2020. године).

Приликом подношења коначне пријаве за 2020. годину обвезник добија нови БОП, по коме плаћа аконтације пореза у 2021. години и коначну обавезу за порез на добит за 2021. годину, као и привремене аконтације у 2022. години, све до подношења коначне пријаве пореза на добит за 2021. годину. **ПС**

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Обрачун пореске амортизације за 2020. годину

Пореска амортизација за 2020. годину утврђује се применом различитих правила, у зависности од тога да ли се ради о средствима стеченим закључно са 31. 12. 2018. године или онима која су стечена почев од 1. 1. 2019. године. С обзиром на то да се пореска амортизација средстава набављених закључно са 31. 12. 2018. године и оних набављених након тог датума обрачунава применом различитих метода, обвезници ће водити дупле евиденције. Осим тога, постоје и специфичности у вези са накнадним улагањем у основна средства која су стечена закључно са 31. 12. 2018. године.

Увод

Расход по основу пореске амортизације утврђује се у складу са члановима 10, 10а и 10б Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: Закон), на начин ближе уређен:

■ Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019 – даље: Стари правилник), који се примењује на стална средства стечена до 31. децембра 2018. године,

■ Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 – даље: Нови правилник), који се примењује на стална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године.

Приликом обрачуна пореске амортизације за 2020. годину потребно је водити рачуна и о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица из децембра 2017. године („Сл. гласник РС” бр. 113/17), које су ступиле на снагу 1. 1. 2018, односно 1. 4. 2018. и 1. 8. 2018. године, а односе се на измене у обрачуна амортизације нематеријалних улагања и разврставање по амортизационим групама сталних средстава која се састоје из непокретних и покретних делова, при чему су се примењивале и приликом утврђивања пореза на добит за 2018. годину.

Закон о порезу на добит измењен је поново и 8. децембра 2018. године („Сл. гласник РС” бр. 95/2018), с тим што се већина измена примењује на утврђивање, обрачунавање и плаћање пореске обавезе почев од 2019. године, односно за порески период који почиње у 2019. години. Дакле, приликом утврђивања пореза на добит у 2020. години мора се водити рачуна о томе када су средства стечена, па

динара. У зграду је уграђен и лифт. На фактури добављача јасно је специфицирано: вредност паркинг-површине је 3 милиона динара, а вредност лифта 1,5 милион динара. Укупна вредност по Уговору о купопродаји пословног објекта са припадајућом паркинг-површином по систему „кључ у руке” износи 45,5 милиона динара.

ГАМ је у рачуноводственој евиденцији признао вредност купљене непокретности са припадајућом паркинг-површином у вредности од 44.000.000 динара на конту 022, а лифт у вредности од 1.500.000 динара на конту 023.

У складу са Правилником, пословни објекат са припадајућом паркинг-површином разврстао је у I групу и амортизоваће га у пореске сврхе по стопи од 2,5% годишње, а лифт је разврстао у II групу и амортизоваће га по стопи од 10% годишње, такође применом пропорционалне методе.

Закључак – образац ПБ 1, односно ПБ 2

У пореском билансу на новом образцу ПБ 1 за потребе исказивања података о амортизацији предвиђена су два поља, и то:

- ред. бр. 20: „Укупан износ амортизације исказан у финансијским извештајима”;
- ред. бр. 21: „Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе у складу са чл. 10. и 10б Закона”.

У пореском билансу на образцу ПБ 2 за потребе исказивања података о амортизацији предвиђена су два поља, и то:

- ред. бр. 21: „Укупан износ амортизације исказан у финансијским извештајима”;
- ред. бр. 22: „Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе у складу са чл. 10. и 10б Закона”.

Податак о укупном износу рачуноводствене амортизације исказан је у оквиру рачуна 540 – *Трошкови амортизације* и то је износ који се исказује на ред. бр. 20 obrasца ПБ 1 односно ред. бр. 21 obrasца ПБ 2.

Укупан износ амортизације који се признаје у пореске сврхе и исказује на ред. бр. 21 obrasца ПБ 1, односно на ред. бр. 22 obrasца ПБ 2 треба **израчунати као збир следећих износа:**

- 1) збирног износа амортизације из колоне 7 obrasца ОА (за све четири амортизационе групе) – стална средства стечена закључно са 31. 12. 2018. године и нематеријална средства стечена закључно са 31. 12. 2017. године;
- 2) износа пореске амортизације непокретности које су стечене закључно са 31. 12. 2018. године;
- 3) износа пореске амортизације нематеријалних средстава која су стечена од 1. јануара до 31. децембра 2018. године;
- 4) укупног износа амортизације који се признаје као расход у пореском периоду за сва стална средства стечена почев од 1. јануара 2019. године – односи се на непокретности, стална средства разврстана у групе II до V, нематеријална средства, инвестиционе некретности (податак са ред. бр. 3 obrasца ПОА).

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације ишитајте нас на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Исправка вредности и отпис потраживања у пореском билансу за 2020. годину

Увод

Пореско признавање прихода и расхода може да се разликује од рачуноводственог. Са аспекта исправке вредности и отписа потраживања, Закон о порезу на добит дефинише критеријуме за њихово признавање. Различито признавање расхода по основу исправки вредности и отписа потраживања резултира исказивањем података у пореском билансу на обрасцу ПБ 1, односно корекцијом расхода на редним бројевима 7, 26 и 27 и корекцијом прихода на редним бројевима 41, 42 и 45. Корекција расхода на обрасцу ПБ 2 уноси се на позиције 8, 28 и 29, а корекција прихода на позиције 37, 38 и 40.

Рачуноводственим политикама треба дефинисати када долази до обезвређења потраживања услед ненаплативости, односно уредити начин и методу процењивања вероватности да потраживање неће бити наплаћено.

Одређивање степена наплативости потраживања требало би да се изврши приликом вршења пописа потраживања јер задатак пописне комисије није само да констатује постојање потраживања зато што она ни не проверава основаност потраживања уколико је извршено обавезно усаглашавање са дужником. Дакле, чланови пописне комисије треба да предложе која потраживања треба да се исправе и/или отпишу.

Процењивање потраживања није стриктно везано за дан на који се састављају финансијски извештаји, већ ти послови могу да се врше и током године. Процене се по правилу врше појединачно, за свако потраживање посебно, да би отписи потраживања били што објективнији. Најчешћи индикатори вероватне ненаплативости потраживања јесу:

- кашњење купца у измиривању своје обавезе;
- покретање поступка стечаја или ликвидације над купцем;
- брисање из Регистра привредних субјеката;
- приликом усклађивања потраживања купац не признаје исказано потраживање;
- висока вероватноћа банкрота или друге финансијске реорганизације дужника;
- повремена или дуготрајна блокада рачуна дужника.

Потраживања за која постоји објективни доказ о обезвређењу односно умањењу вредности умањују се на терет осталих расхода, и то:

- исправком потраживања,
- делимичним отписом (умањење вредности),
- потпуним отписом.

Рачуноводственом аспекту исправке вредности и отписа потраживања посвећен је текст у претходном броју часописа (1/2021).

Закон о порезу на добит („Сл. гласник РС”, бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: Закон) дефинише порески третман исправке вредности и отписа потраживања у члановима 7а, 16 и 16а.

1 Исправка вредности потраживања у пореском билансу

**60 дана;
појединачно**

У складу са чланом 16. став 7. Закона на терет расхода признаје се исправка вредности **појединачних** потраживања, осим појединачних потраживања од лица коме се истовремено дугује, до износа обавезе према том лицу, ако је од рока за њихову наплату, односно реализацију **до краја пореског периода** прошло **најмање 60 дана**.

У вези са тим у наставку је дат извод из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-170/2016-04 од 12. 12. 2016. године:

„Сматрамо да се као расход у пореском билансу обвезника признаје исправка вредности појединачног потраживања ако је од рока за његову наплату **до краја пореског периода** (за који се саставља порески биланс) прошло најмање 60 дана.”

Ред. бр. 26 ПБ 1

Потраживања која, у складу са чланом 16. Закона, нису доспела преко 60 дана до 31. 12. 2020. године, а обвезници изврше рачуноводствену исправку вредности таквих појединачних потраживања, расход евидентиран у билансу успеха по овом основу није порески признат расход и корективни унос врши се на позицији 26 обрасца ПБ 1 односно 28 обрасца ПБ 2.

променила нити су измењене неке позиције у обрасцу ПБ 1 односно ПБ 2 у вези са тим, неопходно је пажљиво анализирати сва **потраживања која су доспела, а нису наплаћена**. У случају исправке вредности потраживања која су до 31. 12. доспела више од шездесет дана, такав расход порески је признат и у пореском билансу не врше се никакве корекције. Међутим, сва исправљена потраживања потребно је пратити све до дана одобравања финансијских извештаја за објаву, јер у случају наплате исправљених потраживања, до тог дана мора да се сторнира извршена исправка вредности на 31. 12.

Свакако да је неопходно да се пажња посвети и потраживањима која се директно отписују у 2020. години, прво са аспекта испуњавања услова за пореско признавање расхода по основу отписа потраживања, а затим посебно морају да се анализирају потраживања која су у ранијим пореским периодима била исправљена, па се у 2020. години врши њихов отпис.

Настојали смо да у овом чланку кроз примере прикажемо што више ситуација у вези са исправком вредности и отписом потраживања како би се читаоцима олакшала припрема података за састављање пореског биланса за 2020. годину.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Повезана лица из угла Закона о порезу на добит правних лица

Чланом 59. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: ЗПДПЛ) прописан је начин на који се сагледава постојање повезаности између обвезника пореза на добит и неког другог правног или физичког лица. Утврђивање повезаности важно је из угла трансферних цена, које такође третира наведени закон, а по основу трансакција између повезаних лица прописана је и обавеза њиховог посебног исказивања у пореском билансу обвезника.

У посебном чланку у овом броју указујемо на порески третман трансакција са повезаним лицима, односно на исказивање трансакција између повезаних лица у пореском билансу.

У наставку овог чланка указујемо на околности на основу којих се процењује да ли између обвезника и неког другог правног или физичког лица постоји повезаност, па је трансакције између тих лица потребно сагледати на начин који је појашњен у посебном чланку у овом броју часописа.

1 Повезана лица

Лицем повезаним са обвезником сматра се оно физичко или правно лице у чијим се односима са обвезником јавља могућност контроле или значајнијег утицаја на пословне одлуке.

У случају посредног или непосредног поседовања најмање 25% акција или удела, сматра се да постоји могућност контроле над обвезником. Могућност значајнијег утицаја на пословне одлуке постоји, поред случаја када лице поседује најмање 25% акција или удела у капиталу обвезника, и када лице посредно или непосредно поседује најмање 25% гласова у обвезниковим органима управљања.

Лицем повезаним са обвезником сматра се и оно правно лице у којем, као и код обвезника, иста физичка или правна лица непосредно или посредно учествују у управљању, контроли или капиталу тако што поседују најмање 25% акција или удела у капиталу, односно најмање 25% гласова у обвезниковим органима управљања. Лицима повезаним са обвезником сматрају се брачни или ванбрачни друг, потомци, усвојеници и потомци усвојеника, родитељи, усвојоци, браћа и сестре и њихови потомци, дедови и бабе и њихови потомци, као и браћа и сестре и родитељи брачног или ванбрачног друга, лице које је са обвезником повезано тако да поседује најмање 25% акција или удела у капиталу, односно најмање 25% гласова у обвезниковим органима управљања.

Изузетно од свега претходно наведеног, лицем повезаним са обвезником сматра се и свако нерезидентно правно лице из јурисдикције са преференцијалним пореским системом.

33% учешћа у капиталу тог правног лица.

Други брачни друг (**супруга**) је оснивач и 100% власник другог привредног друштва (правно лице Б), при чему супруга **истовремено обавља и делатност у циљу остваривања прихода као предузетник (предузетничка агенција)**. Оба супружника су оснивачи (заједно са другим физичким лицима) удружења грађана са статусом правног лица (правно лице Ц). Сагласно наведеном чињеничном стању, у конкретном случају, **правно лице А сматра се повезаним** са својим оснивачем (супруг, у конкретном случају који има 33% учешћа у капиталу тог правног лица), у складу са ставом 3. члана 59. Закона, **као и са брачним другом свога оснивача, а у складу са чланом 59. став 6. Закона (укључујући и предузетничку агенцију).**

Закључак – пример

Привредно друштво „Повезан, везан” има четири оснивача односно члана:

- 25% удела поседује Милован,
- 25% удела поседује Здравко,
- 25% удела поседује Зорка и
- 25% удела поседује Марица д. о. о.

Милован има и 30% удела у друштву Х. Милован је и директор у друштву Г, у којем има 10% власничких удела.

Здравков син Горчило је предузетник.

Зоркина ћерка Катица поседује 80% удела у друштву У. Зорка је директор (законски заступник)

друштва Б, у којем нема власничких удела нити гласачка права у органима управљања.

Рајко је 100% оснивач Марице д. о. о., а истовремено поседује и 100% удела у друштву З.

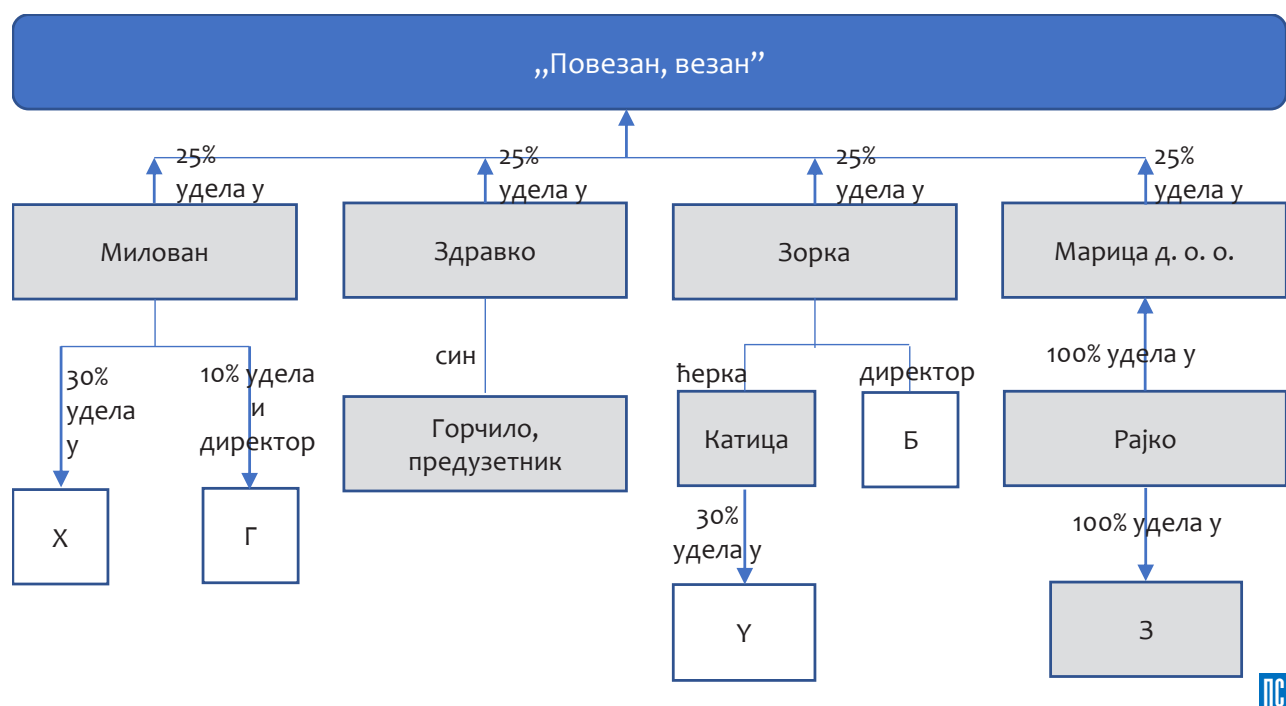
Ко су повезана лица друштва „Повезан, везан”?

Повезана лица су:

- Милован,
- Здравко,
- Зорка,
- Марица д. о. о.,
- Предузетник Горчило,
- Катица,
- Рајко,
- Друштво З (преко Рајка, јер Рајко посредно поседује 25% удела у „Повезан, везан” и 100% удела у друштву З, чиме је индиректна контрола З над „Повезан, везан” 25% ($25\% \times 100\%$)).

Ко није повезано лице друштва „Повезан, везан”? Његова повезана лица нису:

- Друштво Х (посредна контрола Х над „Повезан, везан” је 7,5% ($25\% \times 30\%$), што је испод граничне вредности од 25% (јер Милован поседује 25% удела у „Повезан, везан” и 30% удела у друштву Х),
- Друштво Г (иако Милован има контролни пакет у „Повезан, везан”, нема контролни пакет у Г),
- Друштво У (оно јесте повезано лице са Зорком, али не и са „Повезан, везан”),
- Друштво Б (у коме је Зорка само директор, без поседовања удела или контролног броја гласова у том друштву).

Трансакције са повезаним лицима у пореском билансу за 2020. годину

У чланку су описане трансакције са повезаним лицима из угла Закона о порезу на добит правних лица, у циљу кориговања прихода односно расхода насталих из трансакција са тим лицима у пореском билансу.

Увод

У складу са чланом 59. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... 153/2020 – даље: ЗПДПЛ), трансферном ценом сматра се цена настала у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима. Истим чланом дате су и смернице при одређивању статуса повезаног лица.

Утврђивању повезаности између обвезника и других правних и физичких лица из угла ЗПДПЛ посвећен је посебан чланак у овом броју часописа.

Чланом 60. ЗПДПЛ-а прописано је да је обвезник дужан да трансакције из члана 59. став 1. овог закона **посебно прикаже у свом пореском билансу**. У поменутом билансу обвезник је, у смислу става 1. овог члана, дужан да **посебно прикаже камату по основу депозита, као и камату по основу зајма односно кредита**, до нивоа прописаног одредбама члана 62. овог закона.

Обвезник је дужан да уз порески биланс приложи документацију, заједно са трансакцијама из члана 59. став 1. овог закона и ст. 1. и 2. овог члана, у оквиру које и на начин који пропише министар финансија **посебно приказује вредност истих трансакција по ценама које би се оствариле на тржишту таквих или сличних трансакција да се није радило о повезаним лицима (принцип „ван дохвата руке”)**.

Правилником о трансферним ценама и методама које се по принципу „ван дохвата руке” примењују код утврђивања цене трансакција међу повезаним лицима („Сл. гласник РС” бр. 61/2013, 8/2014 и 94/2019 – даље: **Правилник**) ближе се уређују форма и садржина документације о трансфер-

ним ценама, затим избор и начин примене методе по принципу „ван дохвата руке” при утврђивању цене трансакција међу повезаним лицима, као и начин утврђивања основице за обрачун амортизације сталног средства набављеног из трансакције са повезаним лицем, у складу са чланом 10а и чл. 59–61. ЗПДПЛ-а.

О методама за утврђивање цене трансакције по принципу „ван дохвата руке” детаљно смо писали у бројевима 12/2017, 1/2018, 2/2018, 3/2018 и 4/2018.

Трансакције са повезаним лицима пресликавају се у порески биланс ПБ 1 на различите позиције, у зависности од врсте трансакције:

- ред. бр. 57 ПБ 1 – приходи и расходи по основу комерцијалних трансакција између повезаних лица, као што су продаја односно набавка добара и услуга;
- ред. бр. 57 и 58 ПБ 1 – приходи и расходи по основу зајмова пласираних између повезаних лица;
- ред. бр. 63–68 ПБ 1 – капитални добици и губици од продаје капиталне имовине повезаним лицима;
- ред. бр. 21 ПБ 1 – пореска амортизација за средства која се амортизују, а прибављена су од повезаних лица;
- ред. бр. 9 ПБ 1 – поклони чији је прималац повезано лице;
- ред. бр. 13 ПБ 1 – затезне камате обрачунате у трансакцијама између повезаних лица.

Трансакције са повезаним лицима пресликавају се у порески биланс ПБ 2 на различите позиције, у зависности од врсте трансакције:

- ред. бр. 50 ПБ 2 – приходи и расходи по основу комерцијалних трансакција између повезаних лица, као што су продаја односно набавка добара и услуга, приходи и расходи по основу зајмова пласираних између повезаних лица;
- ред. бр. 55–60 ПБ 2 – капитални добици и губици од продаје капиталне имовине повезаним лицима;
- ред. бр. 22 ПБ 2 – пореска амортизација за средства која се амортизују, а прибављена су од повезаних лица;

6 Затезне камате између повезаних лица

У складу са чланом 7а став 1. тачка 7) ЗПДПЛ-а, на терет расхода не признају се затезне камате између повезаних лица. За износ ових расхода потребно је увећати опорезиву добит уношењем износа на редни број 13 ПБ 1, односно 14 ПБ 2. Осим тога, ови расходи се не приказују у документацији о трансферним ценама.

7 Трансферне цене у односу између сталне пословне јединице и нерезидентне централе

Према члану 60. став 13. ЗПДПЛ-а, обавезе које су прописане у вези са састављањем извештаја о трансферним ценама односе се и на трансакције између сталне пословне јединице и њене нерези-

дентне централе. У складу са тим, стална пословна јединица има обавезу да састави извештај о трансферним ценама у складу са општим правилима.

Осим тога, трансакције између сталне пословне јединице и повезаних лица нерезидентне централе сматрају се, такође, трансакцијама између повезаних лица које подлежу обавези утврђивања у складу са општим правилима о трансферним ценама.

Стална пословна јединица нема обавезу да утврђује да ли је расход камате по основу зајма који је добила од своје нерезидентне централе у складу са принципом „ван дохвата руке” јер се расходи камате по том основу не признају у пореском билансу сталне пословне јединице, у складу са чланом 20. став 1. ЗПДПЛ-а. Међутим, уколико стална пословна јединица добије зајам од неког другог повезаног лица (нпр. зависно правно лице нерезидентне централе), тај расход камате треба кориговати у складу са општим правилима.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Порески подстицај – изузимање 80% квалификованих прихода обвезника – носиоца ауторског/сродног права

Увод

Чланом 25б Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: ЗПДПЛ) уређен је порески подстицај који се односи на изузимање из пореске основице 80% квалификованих прихода које обвезник остварује по основу накнаде за искоришћавање депонованог ауторског дела или предмета сродног ауторском делу. Већ из првог става тог члана ЗПДПЛ види се да се не ради о изузимању наведеног процента прихода обвезника, него о квалификованим приходима, па је приликом разматрања тог пореског подстицаја прво неопходно дефинисати шта је квалификовани приход обвезника, што је појашњено у поглављу 2. овог чланка.

Ставом 2. члана 25б ЗПДПЛ даље је прописано да се квалификовани приход изузима из пореске основице, и то у износу који је умањен за износ укупних историјских или текућих порески призна-

тих расхода у вези са активностима истраживања и развоја чија је последица настанак тог ауторског дела или предмета сродног права у складу са одредбама чл. 7, 7а, 8, 9, 9а, 10, 10а, 10б, 15. и 22г наведеног закона (даље: квалификовани расходи). Значи, други корак у разумевању датог пореског подстицаја јесте сагледавање квалификованих расхода, што је појашњено у поглављу 3. овог чланка.

На основу овлашћења датог у ставу 7. члана 25б ЗПДПЛ министар финансија донео је Правилник о условима и начину изузимања квалификованих прихода из основице пореза на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник**), којим су прописани услови и начин изузимања квалификованих прихода из пореске основице у складу са чланом 25б ЗПДПЛ.

С обзиром на то да се ради о пореском подстицају, исти се исказује у пореском билансу, па су Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима значајним за начин утврђивања

везник не може изузети квалификоване приходе из пореске основице, почев од пореског периода у ком је пријава одбачена или одбијена. Обвезник чија је пријава у вези са проналаском одбачена од стране надлежног органа по било ком основу у складу са законом у пореском периоду у ком је таква пријава одбачена увећава пореску основицу за укупан износ умањења које је користио у складу са чланом 25б ЗПДПЛ и Правилником.

Дакле, правно лице / предузетник који остварује приходе од давања на коришћење патента има право на изузимање 80% квалификованих нето прихода у пореском периоду у којем је поднео пријаву за регистрацију патента, а надлежни орган до краја истог пореског периода није до-

нео одлуку о њеном усвајању. Међутим, уколико у неком наредном периоду надлежни орган одбије пријаву проналаска и не депонује право на патент, порески обвезник који је у периоду подношења пријаве проналаска извршио пореско изузимање дужан је да изврши увећање пореске основице исказивањем одговарајућег износа под ред. бр. 44 обрасца ПБ 1, односно под ред. бр. 38 обрасца ПБ 2 уколико се ради о предузетнику.

Обвезник ком престане статус носиоца права у вези са проналаском услед истека периода трајања права или из других разлога, у складу са законом којим се уређују патенти, не изузима квалификоване прихода из пореске основице почев од пореског периода у којем му је такав статус престао. **ПС**

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Признавање трошкова истраживања и развоја у двоструко већем износу

Почев од 2019. године Законом о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: **ЗПДПЛ**) предвиђена је пореска олакшица за обвезнике који имају трошкове који су непосредно повезани са истраживањем и развојем које тај обвезник обавља у Републици. Наиме, чланом 22г ЗПДПЛ прописано је да се као расход у пореском билансу обвезника могу признати у двоструко увећаном износу трошкови који су непосредно повезани са истраживањем и развојем које обвезник обавља у Републици.

При томе, под истраживањем се подразумева оригинално или планирано истраживање предузето у циљу стицања новог научног или техничког знања и разумевања, развојем примена резултата истраживања или примена другог научног достигнућа или дизајна производње нових значајно побољшаних материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре приступања комерцијалној производњи или коришћењу.

Наведене одредбе не примењују се на трошкове истраживања настале у циљу проналажења и развоја нафте, гаса или минералних залиха у екстрактивној индустрији.

Правилником о условима и начину остваривања права на признавање трошкова који су непосредно повезани са истраживањем и развојем у пореском билансу у двоструко увећаном износу („Сл. гласник РС” бр. 50/2019 – даље: **Правилник**) ближе је уређено шта се сматра трошковима који су непосредно повезани са истраживањем и развојем које обвезник обавља у Републици Србији, као и услови и начин остваривања права на њихово признавање као расхода у пореском билансу у двоструко увећаном износу, у складу са одредбама члана 22г став 1. ЗПДПЛ.

За остваривање наведеног пореског подстицаја порески обвезник ће морати да води врло детаљну и захтевну евиденцију, са прописаном документацијом која ће морати да се обезбеди до момента подношења пореског биланса. Одређена документација ће бити достављена у папирном облику, уз порески биланс.

У вези са трошковима зарада у вези са истраживањем и развојем за сваког запосленог ће морати да се документује колико времена је радио на одређеном пројекту. Минимум је да је 90% свих запослених ангажовано на истраживачко-развојном пројекту на територији Републике Србије.

3) за потребе евиденције **трошкова набавке нематеријалних средстава, као и права на коришћење нематеријалне имовине (заштићених ауторских права, патената и сл.) непосредно везаних за истраживање и развој**, обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентира набавна вредност оне нематеријалне имовине која је набављена после 1. јануара 2019. године, а користи се за истраживање и развој;

4) за потребе евиденције **трошкова набавке некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава која се непосредно користе за истраживање и развој** обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентира набавна вредност сталних средстава набављених после 1. јануара 2019. године, која се користе за истраживање и развој, односно неотписана пореска вредност постојећих сталних средстава која се користе за истраживање и развој;

5) за потребе евиденције **трошкова закупа некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава која се непосредно користе за истраживање и развој**:

► у случају закупа сталних средстава која се према прописима о рачуноводству не признају као имовина, обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се прате трошкови закупа сталних средстава која се користе за истраживање и развој, а не признају се као имовина,

► у случају закупа сталних средстава која се у складу са прописима о рачуноводству не исказују као расход, већ као имовина, потребно је обезбедити посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се прате износи трошкова закупа (лизинг накнаде, односно отплате дела главнице и камате) сталних средстава која се признају као имовина;

6) за потребе евиденције **трошкова набавке стручних мишљења, саветодавних услуга, као и преноса посебних знања и вештина (*know-how*), прибављених за непосредне потребе истраживања и развоја, осим услуга које су прибављене од повезаних лица**, обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентирају трошкови набавке стручних мишљења, саветодавних услуга, као и преноса посебних знања и вештина (*know-how*), прибављених за непосредне потребе истраживања и развоја;

7) за потребе евиденције **трошкова насталих за потребе правне заштите права интелектуалне својине у Републици и иностранству (ауторско и сродна права и патенти)** обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентирају трошкови настали за потребе правне заштите права интелектуалне својине у Републици и иностранству (ауторско и сродна права и патенти);

8) за потребе евиденције **трошкова позајмљивања, који настају по основу новчаних средстава позајмљених искључиво ради финансирања послова истраживања и развоја**, обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентирају трошкови позајмљивања који настају по основу новчаних средстава позајмљених искључиво ради финансирања послова истраживања и развоја до тренутка док се не стекну услови за њихово признавање као имовине;

9) за потребе евиденције **трошкова производних услуга прибављених за непосредне потребе истраживања и развоја** обвезник је дужан да обезбеди посебну пореско-аналитичку евиденцију у оквиру које се евидентирају трошкови производних услуга прибављених за непосредне потребе истраживања и развоја.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За више информација и помоћ пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Предузетници – састављање пореског биланса на обрасцу ПБ 2 и подношење пореске пријаве на обрасцу ППДГ-1С за 2020. годину

Крајњи рок за подношење пореске пријаве и пореског биланса за 2020. годину јесте 15. април 2021. године. Порески биланс састављају предузетници који воде пословне књиге по систему простог или двојног књиговодства.

Приход од самосталне делатности опорезује се по стопи од 10%.

Увод

Са аспекта састављања пореских биланса и пореске пријаве за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности (даље: пореска пријава) за 2020. годину разликују се предузетници који:

- воде пословне књиге по систему простог књиговодства и
- воде пословне књиге по систему двојног књиговодства.

При томе напомињемо да паушално опорезовани предузетници не састављају порески биланс и не подносе пореску пријаву. Они порез на приход од самосталне делатности плаћају по решењу Пореске управе. Само у случају да је дошло до значајније промене у обиму пословања, промету и другим условима пословања паушалаца, при чему су то неки од критеријума за утврђивање износа паушалног опорезивања, предузетник паушалац дужан је да поднесе Пореској управи пореску пријаву на обрасцу ППДГ-1Р – *Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на паушални приход од самосталне делатности* – најкасније до 31. јануара 2021. године.

Предузетници који воде књиге по систему простог књиговодства

У 2020. години предузетник пољопривредник и предузетник друго лице у обавези су да пословне књиге воде по систему простог књиговодства.

На њих се не примењују одредбе Закона о рачуноводству, а састављају само биланс успеха (образац БУ) који је прописан Правилником о пословним књигама и исказивању финансијског резултата по систему простог књиговодства.

Ови предузетници састављају порески биланс на обрасцу ПБ 2 и пореску пријаву на обрасцу ППДГ-1С.

Предузетници који воде књиге по систему двојног књиговодства

Почев од 1. јануара 2019. године сви предузетници у обавези су да пословне књиге воде по систему двојног књиговодства. Самим тим они су обвезници примене Закона о рачуноводству, па састављају порески биланс на обрасцу ПБ 2 – *Порески биланс обвезника пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности*, а пореску пријаву на обрасцу ППДГ-1С – *Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности*.

Опорезиву добит и пореску обавезу за 2020. годину, као и аконтацију за 2021. годину, обвезници утврђују на основу следећих прописа:

- Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 153/2020 – даље: **ЗПДГ**);
- Правилник о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на доходак грађана на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 23/2014 и 7/2017 – даље: **Правилник о пореском билансу предузетника**);
- Правилник о пореској пријави за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање самоопорезивањем на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 101/2016, 7/2017 и 53/2020 – даље: **Правилник о пореској пријави ППДГ-1С**);
- Закон о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 153/2020 – даље: **Закон**);

Пример: На рате се плаћа укупан износ одложених аконтација из 2020. године – предузетник НЕ исплаћује личну зараду

Предузетник који не исплаћује личну зараду имао је утврђену аконтацију пореза на приход од самосталне делатности за 2020. годину у висини од 2.570 динара и аконтацију доприноса у висини од 9.430 динара месечно, при чему је четири износа аконтација (за март, април, мај и јул) одложио у укупном износу од 48.000 динара.

У коначној пореској пријави за порез на приходе од самосталне делатности за 2020. годину пореска основица износи 400.000 (што је и основица за коначни обрачун доприноса), тако да коначна обавеза за порез и доприносе износи 186.200 динара (40.000 порез и 146.200 доприноси ($400.000 \times 36,55\%$)). С обзиром на то да је у 2020. години кроз аконтације

платио 96.000 динара, разлика између коначне обавезе и плаћених аконтација износи 90.000 динара. Предузетник је дужан да одмах плати разлику од 42.000 динара, док ће одложене аконтације у укупном износу од 48.000 динара плаћати на 24 рате у висини од по 2.000 динара.

Разлика између коначне обавезе за порез и плаћених аконтација, која је виша од износа одложених аконтација за три односно четири месеца, не може да се плаћа на рате јер доспева на дан подношења пореске пријаве. Наиме, у складу са чланом 111. ЗПДГ, ако је предузетник аконтативно платио мање пореза од коначно обрачунатог пореза, дужан је да разлику уплати најкасније до подношења пореске пријаве.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Стална пословна јединица – састављање пореског биланса на обрасцу ПБПЈ и ПБ 1 и подношење пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину

Сви порески обвезници дужни су да пореску пријаву на обрасцу ПДП за 2020. годину, заједно са пореским билансом на одговарајућем прописаном обрасцу у зависности од врсте пореског обвезника, доставе најкасније до 29. јуна 2021. године. Достављање се врши искључиво електронским путем, преко апликације на порталу е-Порези Пореске управе. У апликацији се приликом уноса бира тип обвезника, што омогућава попуњавање пореске пријаве и одговарајућег обрасца пореског биланса.

Увод

Страна правна лица могу да, у циљу обављања делатности у Србији, оснују привредно друштво (зависно правно лице) или огранак у складу са Законом о привредним друштвима. Разлози због којих се често опредељују за оснивање огранка уместо зависног правног лица јесу, између осталог, и пореске природе.

У случају зависног предузећа, страни оснивачи опорезују се два пута – први пут порезом на добит коју је остварило зависно предузеће, а други пут порезом на дивиденде приликом исплате тако остварене добити оснивачу. У случају огранка, добит остварена преко њега опорезује се само једном – порезом на добит огранка, будући да трансфер тако опорезоване добити централи (страном оснивачу) није предмет опорезивања порезом на дивиденде.

Обвезници пореза на добит, према одредбама чланова од 2. до 4. Закона, јесу и:

- резиденти Републике Србије – правна лица која су основана или имају седиште стварне управе и контроле на територији Републике – за добит остварену на територији Републике и друге државе;
- нерезиденти Републике Србије – правна лица која су основана и имају седиште стварне управе на територији друге државе, а пословање обављају преко сталне пословне јединице која се налази на територији Републике Србије (члан 3. Закона)

Под редним бројем 5.9а „Износ обрачунате камате” уноси се износ обрачунате камате у случају када обвезник:

- поднесе пријаву након истека законског рока за подношење пореске пријаве;
- поднесе измењену пријаву у складу са чланом 40. ЗПППА-а, а има основ и за обрачун камате по истој (у том случају у поље 1.3 „Измена пријаве” овог обрасца унета је ознака 1);
- поднесе пријаву по налогу контроле, односно измењену пријаву по налогу контроле.

6. Подаци од значаја за утврђивање висине аконтације

Већина података учитава се аутоматски. Унос је омогућен у поља која се односе на умањење обрачунатог пореза.

Подаци се аутоматски учитавају у поља:

- **6.1 „Остатак добити”** – износ остатка опорезиве добити са редног броја 62 ПБ 1, односно добити са редног броја 16 обрасца ПБПЈ;
- **6.2 „Пореска стопа”** пореза на добит од 15%;
- **6.3 „Обрачунати порез”**, који се утврђује као производ износа са редних бројева 6.1 и 6.2, ако је већи од нула;
- **6.4 „Умањење обрачунатог пореза”** по основу права на порески подстицај или порески кредит – стална пословна јединица не уноси податке у ова поља;

➤ **6.5 „Укупан износ аконтације”** – уписује се износ са редног броја 6.3;

➤ **6.6 „Месечни износ аконтације”**, који се утврђује као количник укупног износа аконтације са редног броја 6.5 и броја месеци пореског периода за који се подноси пореска пријава.

Новоосновано правно лице које је отпочело са обављањем делатности током 2020. године утврђени износ дели са бројем месеци за који и саставља порески биланс, при чему се број месеци којим се дели обрачунат порез за 2020. годину утврђује у складу са чланом 64. став 2. Закона.

Закључак

Смисао концепта стране пословне јединице јесте у утврђивању права једне државе да опорезује добит предузећа друге државе остварену обављањем делатности на њеној територији. Огранку страног правног лица у погледу делатности Законом о привредним друштвима даје се одређени привредни идентитет, али то не значи да огранак тиме стиче привредни субјективитет. То значи да све трансакције између огранка у Србији и његове иностране централе представљају трансакције у оквиру једног правног лица. С друге стране, за пореске потребе огранак (и други организациони облици иностраних правних лица који се могу дефинисати као стална пословна јединица) порески се третира као одвојено правно лице, иако то није.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Недобитне организације – састављање пореског биланса на обрасцу ПБН 1 и пореске пријаве на обрасцу ПДП за 2020. годину

Порески обвезници дужни су да пореску пријаву на обрасцу ПДП за 2020. годину, заједно са пореским билансом на одговарајућем прописаном обрасцу у зависности од врсте пореског обвезника, доставе најкасније до 29. јуна 2021. године. Достављање се врши искључиво елек-

тронским путем, преко апликације на порталу е-Порези Пореске управе. У апликацији се приликом уноса бира тип обвезника, што омогућава попуњавање пореске пријаве и одговарајућег обрасца пореског биланса.

Пример: Изјава на обрасцу ИПОНО

Образац ИПОНО

Назив недобитне организације
Удружење грађана „Пахуљица“
Адреса: Пут наде 66.
ПИБ: 00110025

ИЗЈАВА

о испуњености услова за пореско ослобођење недобитне организације

Недобитна организација Удружење грађана „Пахуљица“, ПИБ 00110025, за период од 01. до 31. 12. 2020. године остварила је вишак прихода над расходима у износу од 350.000 динара, и у пореској пријави за обрачунавање и плаћање пореза на добит није обрачунала порез на добит јер су испуњени услови за остваривање пореског ослобођења, прописани чланом 44. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01, ... и 153/20), и то:

- 1) није и неће остварени вишак прихода над расходима расподељивати оснивачима, члановима, директорима, запосленима или са њима повезаним лицима;
- 2) укупан број запослених у периоду за који се подноси пореска пријава је 2, а укупна маса средстава исплаћених на име личних примања исплаћених запосленима, директорима и са њима повезаним лицима износи 950.000 и није већа од двоструког износа просечне годишње зараде по запосленом у Републици Србији у 2020. години, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике;
- 3) није и неће расподељивати имовину у корист својих оснивача, чланова, директора, запослених и са њима повезаних лица;
- 4) нема монополски или доминантан положај на тржишту у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

У Београду,

Дана 24. 2. 2021. године

Одговорно лице

Аутоматски се учитавају подаци под редним бројевима:

- **5.12 „Пореска стопа”** – исписује се стопа пореза на добит од 15%;
- **5.13 „Износ обрачунатог пореза за уплату”** – износ обрачунатог пореза за уплату који се утврђује као износ са редног броја 5.10 „Пореска основица” × редног броја 5.12 „Пореска стопа”, тачније:
 - ако је износ на редном броју 5.10 већи од 400.000 динара, пореска стопа са редног броја 5.12 примењује се на цео износ;
 - ако је штиклирано поље 5.11, што значи да су испуњени услови за остваривање права на пореско ослобођење, под овим редним бројем уписује се вредност нула („0”).

Пример: Део 5А обрасца ПДП организације ДРУГ

Део 5А – Подаци од значаја за утврђивање пореске обавезе за недобитне организације	
Поље	Исписује се / уноси се
5.10 – Пореска основица	1.321.650
5.11 – Пореско ослобођење	-
5.12 – Пореска стопа	15%
5.13 – Износ обрачунатог пореза за уплату	63.750
5.13а – Износ обрачунате камате	-

Закључак

Применом самоопорезивања обвезници пореза на добит утврђују коначну пореску обавезу за одговарајући порески период и то на обрасцу ПДП – *Пореска пријава за аконтиационо – коначно утврђивање пореза на добит правних лица*. Пореска пријава подноси се надлежном пореском органу електронским путем, преко портала Пореске управе, а уз њу обвезник подноси и пратеће образце (ИПОНО, ОА итд.).

Када Пореска управа потврди формалну исправност и математичку тачност исказаних података у ПДП, а затим додели број пријаве, број одобрења за плаћање укупног износа обавезе по том основу и у електронском облику достави поменуте информације подносиоцу пријаве, сматра се да је пријава исправно поднета.

Недобитне организације не попуњавају део 6. Подаци од значаја за утврђивање висине аконтиације у обрасцу ПДП, с обзиром на то да немају обавезу да плаћају месечне аконтације пореза на добит.

ПС

poslovnisavetnik.net

Споредан промет добара и услуга са аспекта ПДВ-а

Обвезник ПДВ-а често је у ситуацији да је ангажован од стране другог лица – наручиоца посла да изврши одређени промет добара или услуга, при чему је у циљу реализације тог промета, који се означава као главни промет, неопходно извршити промет још неких добара или пружити још неке услуге, што се дефинише као споредан промет.

Опредељивање да ли се ради о споредном промету добара или услуга важно је из разлога утврђивања пореског третмана тог промета. Уколико испорука неког добра или пружање одређене услуге има третман споредног уз главни промет, порески третман споредног промета дефинише се у односу на порески третман главног промета.

Будући да промет различитих добара и услуга, када се обавља независно, прате различити порески третмани, када постоји начело јединства главног и споредног промета добара и услуга, могући су следећи случајеви:

- главни промет добара и услуга опорезује се по општој стопи ПДВ-а, а споредан промет по посебној стопи ПДВ-а, па се, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по општој стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по општој стопи;
- главни промет добара и услуга опорезује се по општој стопи ПДВ-а, а за споредан промет прописано је да је ослобођен ПДВ-а (са или без права на одбитак претходног пореза), па се, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по општој стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по општој стопи;
- главни промет добара и услуга опорезује се по општој стопи ПДВ-а, а споредан промет није предмет опорезивања ПДВ-ом, па се, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по општој стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по општој стопи;
- главни промет добара и услуга опорезује се по посебној стопи ПДВ-а, а споредан промет по општој стопи ПДВ-а, па се, с тим у вези, укупна нак-

нада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по посебној стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по посебној стопи;

- главни промет добара и услуга опорезује се по посебној стопи ПДВ-а, а за споредан промет прописано је да је ослобођен ПДВ-а (са или без права на одбитак претходног пореза), тако да се, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по посебној стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по посебној стопи;
- главни промет добара и услуга опорезује се по посебној стопи ПДВ-а, а споредан промет није предмет опорезивања ПДВ-ом, тако да се, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет опорезује по посебној стопи ПДВ-а, јер се на главни промет ПДВ обрачунава и плаћа по посебној стопи;
- главни промет добара и услуга ослобођен је ПДВ-а (са или без права на одбитак претходног пореза), а споредан промет опорезив је ПДВ-ом (по општој или посебној стопи ПДВ), па је, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет ослобођена ПДВ-а;
- главни промет добара и услуга ослобођен је ПДВ-а (са или без права на одбитак претходног пореза), а споредан промет није предмет опорезивања ПДВ-ом, тако да је, с тим у вези, укупна накнада коју обвезник наплаћује или треба да наплати за предметни промет ослобођена ПДВ-а;
- главни промет добара и услуга није предмет опорезивања ПДВ-ом, а споредан промет опорезив је ПДВ-ом (по општој или посебној стопи ПДВ), тако да се, с тим у вези, ПДВ уопште не обрачунава, јер главни промет добара и услуга није предмет опорезивања ПДВ-ом;
- главни промет добара и услуга није предмет опорезивања ПДВ-ом, а споредан промет ослобођен је ПДВ-а (са или без права на одбитак претходног пореза), па се, с тим у вези, ПДВ уопште не обрачунава, јер главни промет добара и услуга није предмет опорезивања ПДВ-ом.

става 6. наведеног члана **не сматра услуга изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности.** Наведена одредба Закона о ПДВ-у прописана је последњим изменама и допунама Закона о ПДВ-у од 21. децембра 2020. године, а примењује се од 1. јануара 2021. године.

Наиме, ако би обвезник ПДВ-а изнајмио стан за потребе становања физичком лицу са гаражом, изнајмљивање гараже не сматра се споредном услугом. Према томе, на промет услуге изнајмљивања гараже постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, док је за промет услуге изнајмљивања стана за потребе становања физичком лицу прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. Осим тога, уколико би обвезник ПДВ-а набавио стан са ПДВ-ом, с циљем да га изнајми физичком лицу за потребе становања, по основу набавке стана не би имао право на одбитак претходног пореза, с обзиром на то да је за промет те услуге прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. С друге стране, уколико би обвезник ПДВ-а набавио гаражу за потребе изнајмљивања, могао би да оствари право на одбитак претходног пореза. Такође, будући да се изнајмљивање гараже физичком лицу више не сматра споредном услугом која се врши уз услугу изнајмљивања стана за потребе становања, на промет услуге изнајмљивања гараже обрачунава се и плаћа ПДВ, а с тим у вези обвезник ПДВ-а нема обавезу исправке одбитка претходног пореза по основу набавке гараже.

Према томе, у случајевима када се уз главни промет пружања услуга врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара, изузев када се ради о услугама изнајмљивања, односно давања на коришћење грађевинског објекта или економски дељиве целине у оквиру грађевинског објекта која се сматра непокретношћу у смислу закона којим се уређује промет непокретности, **сматра се да је извршен само један**

промет – промет услуга. С тим у вези, споредно пружање услуга или споредна испорука добара до којих долази у циљу реализације главног промета пружања услуга имају порески третман као и главни промет пружања услуга.

Дакле, споредно пружање услуга или споредна испорука добара прати судбину главног промета услуга, улази у основу за обрачун ПДВ-а и ако су испуњени сви Законом о ПДВ-у прописани услови, обвезник ПДВ-а има право на одбитак претходног пореза по основу тог промета.

Пример: Право обвезника ПДВ-а на одбитак ПДВ-а обрачуналог од стране претходног учесника у промету – обвезника ПДВ-а за промет услуге изнајмљивања апарата за воду за пиће, уз коју се, као споредан промет, испоручују и боце воде

Обвезник ПДВ-а има право на одбитак ПДВ-а обрачуналог од стране претходног учесника у промету – обвезника ПДВ-а за промет услуге изнајмљивања апарата за воду за пиће, уз који, као споредан промет, испоручује и боце воде, уз испуњење свих предвиђених услова – да поседује рачун (или други документ који служи као рачун) издат, у складу са Законом о ПДВ-у, од стране претходног учесника у промету – обвезника ПДВ-а, као и да набављену услугу (изнајмљивање апарата) користи за промет са правом на одбитак претходног пореза (за промет који је опорезив ПДВ-ом, промет за који, у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а или промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији). Међутим, ако је обвезник ПДВ-а набавку предметне услуге евидентирао као трошак репрезентације у пословним књигама које води у складу са прописима којима се уређује рачуноводство, обвезник ПДВ-а, сагласно одредби члана 29. став 1. тачка 2) Закона о ПДВ-у, нема право да ПДВ обрачуна од стране претходног учесника у промету одбије као претходни порез.

ПС

ИНГ-ПРО

Кратке теме из области ПДВ-а

1 Услуге платног промета: порески третман и неурачунавање у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систем ПДВ-а

Одредбама члана 25. став 1. т. 1) и 5) Закона о ПДВ-у прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет новца и капитала, и то приликом пословања и посредовања у пословању законским средствима плаћања, осим папирног и кованог новца који се не користи као законско средство плаћања или има нумизматичку вредност, као и приликом пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима и налозима за плаћање, али и платним прометом и дознакама.

Укупним прометом сматра се промет добара и услуга из члана 28. став 1. т. 1) и 2) Закона о ПДВ-у, осим промета опреме и објекта за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које наплаћује накнаду (даље: укупан промет).

Сагласно одредби члана 38. став 1. Закона о ПДВ-у, обвезник који је у претходних дванаест месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара дужан је да најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У укупан промет добара и услуга за сврху одређивања обавезе евидентирања у систем ПДВ-а урачунава се опорезиви промет и промет за који је Законом о ПДВ-у прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, осим промета опреме и објекта за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности за које се не наплаћује накнада. **Промет за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза не урачунава се у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систем ПДВ-а.**

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00854/2020-04 од 16. децембра 2020. године, у

вези са пореским третманом услуга платног промета и питањем да ли се предметни промет урачунава у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систем ПДВ-а, наведено је следеће: „Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19 – у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет новца и капитала, и то код пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама. **У складу са наведеним, када обвезник ПДВ, у својству заступника, тј. у име и за рачун платне институције, пружа услуге пријема уплате готовог новца, исплате готовог новца и друге услуге које се односе на платни промет, реч је о услугама посредовања за које је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза.**

Када лице које није обвезник ПДВ – регистрована платна институција пружа услуге реализације налога платног промета, ПДВ се не обрачунава и не плаћа. Ако је регистрована платна институција у претходних дванаест месеци остварила промет по основу наведених услуга у износу већем од 8.000.000 динара, регистрована платна институција **нема обавезу да поднесе пријаву за евидентирање за обавезу плаћања ПДВ, с обзиром на то да се износ накнаде за промет за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза у складу са чланом 25. Закона не урачунава у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систем ПДВ.”**

2 Право на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ-а по основу издатака за превоз радно ангажованих лица (експерата)

Претходни порез је износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона о ПДВ-у, право на одбитак претходног пореза обвезник може

услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који може да одбије и део који не може да одбије од ПДВ-а који дугује. Подела претходног пореза према економској припадности врши се на основу намене коришћења добара, односно услуга, набављених односно примљених у пореском периоду. Наиме, обвезник ПДВ-а који набављена добра, односно примљене услуге у потпуности користи или ће их користити за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (опорезив промет, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза и промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици) има право на одбитак укупног износа ПДВ-а, обрачунатог за промет претходног учесника у промету, односно плаћеног при увозу. У супротном, обвезник ПДВ-а који набављена добра, односно примљене услуге у потпуности користи или ће их користити за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза (промет за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза и промет који је извршен у иностранству, ако за тај промет не би постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици) нема право на одбитак укупног износа ПДВ-а, обрачунатог за промет претходног учесника у промету, односно плаћеног при увозу. Ако за поједина испоручена или увезена добра или примљене услуге које обвезник користи за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза и промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, не може да се изврши подела претходног пореза према економској припадности, обвезник може да одбије сразмерни део претходног пореза који одговара учешћу промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, у који није укључен ПДВ, у укупном промету у који није укључен ПДВ (даље: сразмерни порески одбитак).

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-917/2020-04 од 22. децембра 2020. године, у вези са поделом претходног пореза када обвезник ПДВ-а користи набављена добра или пружене услуге да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак

претходног пореза, наведено је следеће: „Обвезник ПДВ који набавља добра и услуге за потребе обављања делатности у оквиру којих врши промет са правом на одбитак претходног пореза и промет без права на одбитак претходног пореза, поделу претходног пореза прво врши према економској припадности сврставањем набавки добара, односно услуга у три групе, на следећи начин:

1) по основу набавки добара, односно услуга које искључиво користи, односно које ће користити за промет са правом на одбитак претходног пореза, укупан износ ПДВ има право да одбије као претходни порез;

2) по основу набавки добара, односно услуга које искључиво користи, односно које ће користити за промет без права на одбитак претходног пореза, укупан износ ПДВ нема право да одбије као претходни порез;

3) по основу набавки добара, односно услуга које користи, односно које ће користити и за промет са правом на одбитак претходног пореза и за промет без права на одбитак претходног пореза, износ ПДВ дужан је да подели према економској припадности на део који има и део који нема право да одбије као претходни порез, водећи рачуна да за сваку конкретну набавку добара, односно услуга примени критеријум на основу којег ће адекватно одредити економску припадност.

Ако за поједино добро, односно услугу из тачке 3) овог мишљења обвезник ПДВ не може да изврши поделу претходног пореза према економској припадности, обвезник ПДВ врши поделу претходног пореза применом процента сразмерног пореског одбитка у складу са Законом и Правилником о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка („Службени гласник РС” бр. 96/19 – у даљем тексту: Правилник). На тај начин добија се износ ПДВ који обвезник ПДВ може да одбије као претходни порез, тј. сразмерни порески одбитак и износ ПДВ који обвезник ПДВ не може да одбије као претходни порез. **С тим у вези, ПДВ по основу набавки добара, односно услуга које се у потпуности користе, односно које ће се користити за промет са правом на одбитак претходног пореза из тачке 1) овог мишљења, није предмет поновне поделе претходног пореза.**

Напомињемо, наведена правила примењивала су се и у периоду важења Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17 и 30/18).”

ПС

Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2021. године

На основу члана 12а став 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/01... и 153/2020 – даље: Закон о порезу) динарски износи пореза на доходак грађана из члана 9. став 1. т. 9), 12), 13), 29), 30) и 31), члана 15а ст. 2, 4. и 5, члана 18. став 1. т. 1), 2), 5), 7), 8), 9) и 9а), члана 21а став 2, члана 83. став 4. тачка 1) и члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу, усклађују се годишњим индексом потрошачких цена у 2020. години.

Такође, на основу члана 65а став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/2020 – даље: Закон о доприносима) динарски износ из члана 13. став 3. Закона о доприносима усклађује се са годишњим индексом потрошачких цена у 2020. години.

С обзиром да до петка (ујутро) 29. јануара 2021. године износи нису објављени у Службеном гласнику РС, у наставку ће бити представљена наве-

дена примања и њихови нови неопорезиви износи који су израчунати применом годишње стопе раста потрошачких цена, уз напомену да је годишња стопа раста потрошачких цена у 2020. години износила 1,3% („Сл. гласник РС” бр. 2/2021), а за тај проценат повећани су износи раније важећих пореских ослобађања.

1 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 9. Закона о порезу

Чланом 9. Закона о порезу предвиђен је већи број примања на која се не плаћа порез на доходак грађана. Нови неопорезиви износи за следећа примања из Закона о порезу износе:

Чл. 9.	Врста исплате	Неопорезовано од 1. фебруара 2021.	Неопорезовано до 31. јануара 2021.
т. 9)	Помоћ у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог	до 70.696	до 69.789
т. 12)	Стипендије и кредити ученика и студената – у месечном износу	до 30.967	до 30.570
т. 13)	Накнада за исхрану – хранарина коју спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт – у месечном износу	до 10.100	до 9.970
т. 29)	Накнада за рад чланова изборних комисија, осим чланова Републичке изборне комисије, бирачких и гласачких одбора за спровођење непосредних избора и других облика непосредног изјашњавања грађана, као и накнада за рад на попису становништва – у оквиру истог изборног циклуса, односно пописа становништва	до 5.423	до 5.353
т. 30)	Новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, које не представљају еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца – годишње, остварене од једног исплатиоца	до 13.420	до 13.248
т. 31)	Накнаде трошкова боравка физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација, исплаћене у складу са наведеним програмима за трошкове на месечном нивоу	до 103.225	до 101.900

6) Јубиларне награде запосленима не опорезују се до 20.198 динара годишње (члан 18. став 1. тачка 9) Закона о порезу), а на исплату преко тог износа плаћа се порез по стопи од 10%. Бруто износ опорезивог примања добија се дељењем нето опорезивог износа са коефицијентом 0,90.

7) Помоћ у случају смрти члана породице запосленог не опорезује се до 70.696 динара (члан 18. став 1. тачка 9а) Закона о порезу), а износ преко тога опорезује се по стопи од 10%. Бруто износ опорезивог примања добија се дељењем нето опорезивог прихода са коефицијентом 0,90.

Примена начина опорезивања на наведена примања дата је кроз пример **исплате трошкова превоза**:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Месечна претплатна карта	4.520,00
2.	Неопорезиви износ	4.040,00
3.	Опорезиви износ (ред. бр. 1 - ред. бр. 2)	480,00
4.	Коефицијент за прерачун	0,9
5.	Бруто опорезиви износ (ред. бр. 3 / ред. бр. 4)	533,33
6.	Порез (ред. бр. 5 × 10%)	53,33
7.	Укупан трошак послодавца (ред. бр. 1 + ред. бр. 6)	4.573,33

3 Изузимање из дохотка за опорезивање према члану 21а став 2. Закона о порезу и члану 13. став 3. Закона о доприносима

Према члану 21а став 2. Закона о порезу и члану 13. став 3. Закона о доприносима, не плаћа се порез на зараде и доприноси за социјално осигурање на:

1) премију за добровољно здравствено осигурање коју послодавац обуставља и плаћа из зараде запосленог – осигураника укљученог у добровољно здравствено осигурање у земљи, у складу са законима који уређују добровољно здравствено осигурање и актима донетим за спровођење закона;

2) пензијски допринос у добровољни пензијски фонд који послодавац обуставља и плаћа из зараде запосленог – члана добровољног пензијског фонда, по закону који уређује добровољне пензијске фондове и пензијске планове.

Укупан износ који може да буде предмет ослобођења по наведеним основама збирно **не може да буде већи од 6.062 динара месечно** од 1. фебруара 2021. године.

4 Остала изузимања из дохотка за опорезивање

1. Према члану 83. Закона о порезу, обвезник пореза на добитке од игара на срећу је физичко лице које оствари добитак од игара које се сматрају играма на срећу у смислу закона којим се уређују игре на срећу. Опорезиви приход за добитке од игара на срећу представља сваки појединачни добитак од игара на срећу, осим оних који су ослобођени овим законом. Према ставу 4. тачка 1) овог члана, порез на добитке од игара на срећу не плаћа се **од 1. фебруара 2021. године на појединачно остварен добитак до износа од 103.225 динара**.

2. Према члану 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу, награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, **не опорезују се до износа од 13.420 динара годишње**, оствареног од једног исплатиоца, од 1. фебруара 2021. године.

 Наглашавамо да се сва наведена нова пореска изузимања примењују од 1. фебруара 2021. године, без обзира на период на који се односе исплате на које се та изузимања примењују.

ПС

Примена најниже основице доприноса када је у питању рад са непуним радним временом код једног или код више послодаваца

Како смо објавили у претходном броју часописа, по овлашћењу из члана 37. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о доприносима) министар финансија утврдио је и објавио да **најнижа месечна основица на коју се обрачунава и плаћа допринос за обавезно социјално осигурање за 2021. годину износи 28.402 динара** („Сл. гласник РС” бр. 154/2020 – даље: најнижа основица). Та најнижа основица примењује се од 1. јануара 2021. и **важи до краја 2021. године**.

Основно законско решење је да месечна основица доприноса не може да буде нижа од најниже месечне основице доприноса, а ако је основица доприноса ипак нижа од најниже важеће месечне основице доприноса, обрачун и плаћање доприноса врши се на најнижу месечну основицу доприноса. Тај принцип у примени најниже основице примењује се и када запослени у оквиру пуног или непуног радног времена ради код једног или више послодаваца, о чему у наставку следи више детаља.

Конкретно, одредбама члана 40. Закона о доприносима **уређује се основица доприноса за запосленог који ради са непуним радним временом код једног, код два или код више послодаваца**.

Да подсетимо, према члану 51. став 4. Закона о раду, непуно радно време је радно време краће од пуног радног времена. Радни однос са непуним радним временом може да се заснује са незапосленим лицем, запосленим лицем које код другог послодавца има већ заснован радни однос са непуним радним временом (до укупног трајања пуног радног времена) и са пензионисаним лицем (осим са корисником инвалидске пензије).

Чланом 40. Закона о доприносима регулисан је начин обрачуна доприноса за обавезно социјално осигурање за рад са непуним радним временом код једног или више послодаваца. Према одредбама тог члана:

➤ **став 1: за запосленог који ради са непуним радним временом код једног послодавца, при чему је**

зарада коју остварује нижа од најниже месечне основице доприноса – основица доприноса је најнижа месечна основица доприноса;

➤ **став 2: за запосленог који ради са непуним радним временом код два или више послодаваца сваки послодавац обрачунава и плаћа доприносе на зараду коју запослени остварује код тог послодавца, ако је та зарада једнака или виша од сразмерног износа најниже месечне основице доприноса, који се утврђује сразмерно радном времену запосленог код тог послодавца у односу на пуно радно време;**

➤ **став 3: ако запослени ради са непуним радним временом код два или више послодаваца, послодавац код којег остварује зараду нижу од сразмерног износа најниже месечне основице доприноса, који се утврђује сразмерно радном времену запосленог код тог послодавца у односу на пуно радно време, обрачунава и плаћа доприносе на сразмерни износ најниже месечне основице доприноса.**

У наставку текста следи неколико примера у вези са применом наведених одредби члана 40. Закона о доприносима, уз напомену да се том приликом користи:

➤ најнижа основица доприноса од 28.402,00 динара, која важи до 31. децембра 2021. године, и

➤ пореско ослобођење на зараде од 18.300,00 динара, које је у примени у току 2021. године.

Пример: Рад код једног послодавца са непуним радним временом – 1

Запослени ради 5 часова дневно, односно 110 часова у месецу код једног послодавца и има бруто зараду од 27.000,00 динара. Пошто је та зарада нижа од важеће најниже месечне основице доприноса од 28.402,00 динара, послодавац доприносе за социјално осигурање, у складу са чланом 40. став 1. Закона о доприносима, обрачунава на пуну најнижу основицу од 28.402,00 динара, јер је она виша од зараде. **Овде скрећемо пажњу на врло битан моменат у пореском третману зараде: на зараду коју запослени, радећи код једног послодавца,**

могућих 176 часова). Зарада код првог послодавца износи 14.000, а код другог 16.000 динара (укупно 30.000,00 динара). У том случају, сходно члану 40. став 2. Закона о доприносима, **збир зарада код оба послодавца виши је од најниже месечне основице**, па сваки послодавац обрачунава и уплаћује доприносе на зараду која је код њега остварена, јер је и зарада код сваког од послодавца изнад сразмерног износа најниже основице, која за 3 часа рада (3 : 8 x 28.402) износи 10.650,75 динара, односно за 4 часа рада (4 : 8 x 28.402) 14.201,00 динар. Значи, у датом случају нема примене најниже месечне основице.

Пример: Рад код два послодавца са непуним радним временом – 3

Запослени ради код два послодавца са непуним радним временом и збирно код њих остварује непuno радно време. Код првог послодавца ради 3 часа дневно, односно 66 часова месечно, са зарадом од 10.000,00 динара, док код другог послодавца ради 4 часа дневно, односно 88 часова месечно, са зарадом од 14.000 динара. Збир тих зарада нижи је од важеће најниже основице од 28.402,00 динара, при чему је и **исплаћена зарада код сваког од послодавца нижа од сразмерног износа најниже основице**. Наиме, код првог послодавца сразмерна најнижа основица износи (3 : 8 x 28.402) 10.650,75 динара, што је више од зараде запосленог која износи 10.000,00 динара, док код другог послодавца сразмерна најнижа основица износи (4 : 8 x 28.402) 14.201,00 динар, што је више од зараде запосленог која износи 14.000,00 динара. Дакле, у описаном случају збир зарада код оба послодавца нижи је од важеће најниже месечне основице доприноса, тако да **сваки послодавац обрачунава и уплаћује доприносе на сразмеран износ најниже месечне основице, сразмерно радном времену запосленог код сваког од послодавца у односу на укупно радно време (154 часа) остварено код оба послодавца**.

Обрачун:

Ред. бр.	Опис	Послодавац I	Послодавац II	Укупно
1.	Остварена бруто зарада	10.000,00	14.000,00	24.000,00
2.	Број часова рада	66	88	154
3.	Најнижа месечна основица доприноса	28.402,00	28.402,00	28.402,00
4.	Сразмерна најнижа основица доприноса: а) (28.402,00 : 154) x 66 б) (28.402,00 : 154) x 88	12.172,29	16.229,71	28.402,00
5.	Основица за обрачун доприноса	12.172,29	16.229,71	28.402,00

Ред. бр.	Опис	Послодавац I	Послодавац II	Укупно
6.	Износ доприноса на терет запосленог (19,90% x ред. бр. 5)	2.422,29	3.229,71	5.652,00
7.	Сразмерни износ пореске олакшице: а) за послодавца I (66 : 176) x 18.300,00 б) за послодавца II (88 : 176) x 18.300,00	6.862,50	9.150,00	16.012,50
8.	Пореска основица (ред. бр. 1 - ред. бр. 7)	3.137,50	4.850,00	7.987,50
9.	Порез (10% x ред. бр. 8)	313,75	485,00	798,75
10.	Нето зарада за исплату (ред. бр. 1 - ред. бр. 6 - ред. бр. 9)	7.263,96	10.285,29	17.549,25
11.	Доприноси на терет послодавца (16,65% x ред. бр. 5)	2.026,69	2.702,25	4.728,94

У датом случају зарада запосленог код оба послодавца нижа је од сразмерног износа најниже месечне основице доприноса, па сваки послодавац обрачунава и уплаћује доприносе на сразмерни износ најниже основице доприноса, која је међу послодавцима подељена сразмерно радном времену запосленог код сваког послодавца у току месеца у односу на укупно радно време код оба послодавца, како наводи члан 40. став 3. Закона о доприносима.

Исто је урађено и са пореском олакшицом од 18.300,00 динара. Наиме, кад запослени остварује пуно или непuno радно време код два послодавца, умањење од 18.300,00 динара врши сваки послодавац сразмерно времену рада код послодавца у односу на пуно радно време, с тим што је укупно умањење ниже од пуног износа од 18.300,00 динара, јер запослени код оба послодавца остварује укупно непuno радно време.

У посебном случају, ако запослени ради код два послодавца у укупно непуним радном времену, па код једног послодавца остварује зараду изнад, а код другог послодавца зараду испод сразмерног износа најниже основице доприноса, обрачун је следећи:

■ код послодавца код кога је зарада изнад сразмерног износа најниже основице, доприноси се обрачунавају на ту зараду, а

■ код послодавца код кога је зарада испод сразмерног износа најниже основице, доприноси се обрачунавају на сразмерни износ најниже основице, која се, сходно члану 40. Закона о доприносима, утврђује сразмерно радном времену код тог послодавца у односу на пуно радно време.

Мр Жељко Албанезе

Повраћај више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање за 2020. годину

Одредбама чл. 66. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: **Закон о доприносима**) утврђено је да обвезник доприноса који је сам платио доприносе, односно ком је у његово име и у његову корист плаћен допринос из основице која прелази износ највише годишње основице за календарску годину – има право на повраћај тако више плаћеног износа доприноса. Право на повраћај више плаћеног износа доприноса утврђује се решењем Пореске управе, на захтев обвезника доприноса који се подноси на прописаном обрасцу. Ради спровођења наведених законских одредби у пракси министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада, запошљавања и социјалне политике и министар надлежан за послове здравља споразумно су донели **Правилник о условима, поступку и начину повраћаја више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање и престанку обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у текућој години** („Сл. гласник РС” бр. 100/2004 – даље: **Правилник**), којим се уређују услови, поступак и начин повраћаја више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање (даље: допринос).

Према члану 2. Правилника, обвезник доприноса који је сам платио доприносе, односно ком су у његово име и у његову корист плаћени доприноси из основице која прелази износ највише годишње основице за календарску годину, утврђене у складу са Законом о доприносима, остварује право на повраћај више плаћеног доприноса у складу са Законом о доприносима и Правилником.

Ради спровођења датог члана Правилника у „Службеном гласнику РС” број 154/2020 министар финансија објавио је да највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2020. годину износи 4.423.080 динара. Према томе, **право на повраћај доприноса за социјално осигурање за 2020. годину имају физичка лица (обвезници доприноса) која су током календарске 2020. године платила до-**

принос за социјално осигурање на основицу која прелази износ од 4.423.080 динара.

Према члану 3. Правилника, повраћај више плаћеног доприноса врши се по истеку календарске године за претходну годину, на основу:

- 1)** унетих података у матичну евиденцију надлежне организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање,
- 2)** потврда исплатилаца прихода о плаћеним доприносима по одбитку (образак ППП-ПО) и
- 3)** података надлежне организационе јединице Пореске управе о основици и висини обрачунатог и плаћеног доприноса по решењу.

Обвезник доприноса може да поднесе захтев надлежној организацији за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за издавање уверења о основици на коју је плаћен допринос за 2020. годину почев од 1. фебруара 2021. године.

Захтев за повраћај више уплаћених доприноса обвезник доприноса подноси организацији за обавезно пензијско и инвалидско осигурање у којој се води као осигураник у матичној евиденцији преко надлежне организационе јединице, и то:

- 1)** према седишту послодавца, односно његове организационе јединице у којој ради – ако има статус осигураника запосленог;
- 2)** према месту у ком је регистровано обављање самосталне делатности, односно према пребивалишту – ако има статус осигураника самосталних делатности;
- 3)** према седишту организационе јединице Пореске управе надлежне за утврђивање пореза на приход од пољопривредне делатности – ако има статус осигураника пољопривредника.

Захтев се подноси у слободној – писаној форми, пошто није прописан образац, а треба да гласи: „Захтев за издавање уверења о основици на коју је уплаћен допринос за 2020. годину у смислу Правилника.” У наведеном захтеву осигураник тражи да му се изда уверење о основици на коју је плаћен

1. Пензијско и инвалидско

2. Здравствено
(заокружити врсту доприноса)

3. За случај незапослености

До подношења овог захтева доприноси за обавезно социјално осигурање плаћени су по следећим основима
(заокружити основ по ком су плаћени доприноси):

1. По основу запослења, односно својства осигураника запосленог
2. По основу обављања самосталне делатности (предузетник, оснивач, односно власник предузећа)
3. По основу уговорених накнада (ауторски уговор, уговор о делу и др.)
4. По основу обављања пољопривредне делатности
5. По другом основу: _____
(навести основ)

Повраћај доприноса извршити на текући рачун број: _____ у _____. (назив банке)

У прилогу достављам следеће доказе:

1. Уверење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање _____, Филијала _____, број _____ од _____ 2021. године;
2. Потврду о исплаћеној заради код послодавца _____ (назив), _____ (ПИБ), седиште и адреса _____, број _____ од _____ 2021. године;
3. потврде исплатилаца других прихода:

Подносилац захтева

Подсећамо да је чланом 87. став 4. Закона о порезу на доходак грађана прописано да се доходак који подлеже опорезивању годишњим порезом на доходак увећава за износ који се у календарској години за коју се утврђује годишњи порез обвезнику исплати по основу повраћаја доприноса за обавезно социјално осигурање у складу

са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање. То значи да, уколико је обвезнику годишњег пореза на доходак грађана извршен повраћај доприноса за 2020. годину у 2021. години, тај износ враћених доприноса увећава опорезиви доходак који се конкретном лицу утврђује за 2020. годину.

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За преузимање и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Регулатива и обрачун плата запослених у јавном сектору у 2021. години

Народна скупштина Републике Србије на осмој седници другог редовног заседања од 22. децембра 2020. године донела је већи број измена законских прописа о регулисању плата у јавном сектору. **Сви ти прописи објављени су у „Службеном гласнику РС” број 157/2020** од 28. 12. 2020. године, а **суштина тих измена је пролонгирање почетка примене прописа о платама у разним деловима јавног сектора**, односно у 2021. години наставља се примена досадашњих прописа који регулишу обрачун плата у јавном сектору.

Јавни сектор обухвата: државне органе; органе аутономне покрајине, органе јединица локалне самоуправе; друге органе и организације које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе; јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама; јавне службе које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, односно из доприноса за обавезно социјално осигурање; као и организације обавезног социјалног осигурања. На све наведене органе и запослене у њима односе се одредбе **Закона о систему плата запослених у јавном сектору** („Сл. гласник РС” бр. 18/2016, 108/2016, 113/2017, 95/2018, 86/2019 и 157/2020), као „кровног” закона, који поставља основну методологију обрачуна плата и других примања за запослених у јавном сектору.

Према измењеном члану 40, **Закон о систему плата запослених у јавном сектору примењује се почев од 1. јануара 2021. године 2022. године**, чиме се редефинише рок од којег почиње примена тог закона. Разлог за поменуто одлагање је, пре свега, сложена епидемиолошка ситуација проузрокована пандемијом вируса COVID-19 на територији Републике Србије током 2020. године, која је довела до отежаног функционисања свих подсистема јавног сектора, па је самим тим било онемогућено спровођење неопходних мера и активности потребних за прелазак на нов систем плата у 2021. години. Пуна имплементација прописа о платама запослених у јавном сектору подразумева интензивну сарадњу свих учесника у реформи система плата

ради постизања што већег консензуса у њеном спровођењу, што је било значајно отежано током 2020. године. Сложеност процеса имплементације наведеног закона, који подразумева читав низ активности за државне органе, органе аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (даље нормативне активности и анализе финансијских ефеката имплементације реформе и њен утицај на буџет), као и за друге послодавце у јавном сектору, односно за јавне службе и друга правна лица (доношење кадровских планова, аката о систематизацији, решења о утврђивању коефицијента за сваког запосленог у јавном сектору и др.), условила је потребу да се до почетка примене тог закона остави одговарајући временски период у којем ће моћи да се оствари несметана комуникација о реформским активностима са свим деловима јавног сектора. Имајући у виду да је немогуће предвидети дужину трајања епидемиолошке ситуације, као и последице које она може да проузрокује на несметано функционисање целокупног јавног сектора, утврђено је да се, као рок за почетак примене Закона о систему плата запослених у јавном сектору, одреди 2022. година.

1 Обрачун плата у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

1.1 Примена законске и подзаконске регулативе на обрачун плата у 2021. години

За запослене у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе (запослени у органима градских општина, службама и организацијама које оснива надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и градске општине) од интереса су последње измене **Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе** („Сл. гласник РС” бр. 113/2017, 95/2018, 86/2019 и 157/2020). Конкретно:

➤ **према иновираном члану 32**, основица за обрачун и исплату плате запослених у јединицама локалне самоуправе за 2021. годину 2022. годину

ОПИС	НЕТО ОСНОВИЦА за плате почев од плате за децембар 2020. год.
– Државни службеници и намештеници у судовима и тужилаштвима који у складу са посебним законом остварују право на плату у дуплом износу	21.675,48
– Државни службеници и намештеници у Високом савету судства, Државном већу тужилаца и Државном правобранилаштву	22.550,46
– Државни службеници и намештеници у Уставном суду	22.759,26
– Функционери чија се плата према посебном закону директно или индиректно одређује према плати државних службеника на положају	20.453,93
– Функционери чија се плата према посебном закону директно или индиректно одређује према плати судија	35.685,07
– Државни службеници и намештеници (остали)	21.476,61
– Судије, јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца	37.816,26
– Председник и судије Уставног суда	36.015,48

4 Уређивање плата у јавним агенцијама

У пакету закона за јавни сектор нашао се и **Закон о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе** („Сл. гласник РС” бр. 47/2018, 95/2018 и 86/2019 – даље: Закон за агенције). Новим одредбама тог закона прописано је следеће:

1) Према иновираном члану 28, основица за обрачун и исплату плата за ~~2021.~~ **2022.** годину биће утврђена одлуком органа управљања, тако да се применом наведеног закона и закона којим се уређује систем плата запослених у јавном сектору трошкови за плате и друга примања запослених у ~~2021.~~ **2022.** години крећу у оквиру расположиве

масе средстава за плате, утврђене донетим финансијским плановима тих правних лица, која не може бити већа од јединствене основице утврђене Законом о буџету за ~~2021.~~ **2022.** годину. До доношења финансијских планова за ~~2021.~~ **2022.** годину запослени задржава право на исплату затечене плате на његовом радном месту, а исплата плате у складу са тим законом обавља се од наредног месеца у односу на месец у којем су донети финансијски планови.

2) Према иновираном члану 33, поменути закон примењује се од 1. јануара ~~2021.~~ **2022.** године.

Разлог за пролонгирање почетка примене Закона за агенције јесте потреба да се редифинише рок од којег почиње примена тог закона у складу са усвојеном изменом Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

ПС

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Незаобилазна помоћ у раду рачуновође

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници www.propisi.net и садржи преко 250.000 докумената:

- ▶ прописе,
- ▶ судску праксу,
- ▶ службена мишљења надлежних министарстава,
- ▶ моделе уговора и обрасце из свих области,
- ▶ коментаре прописа.

Сва наведена документа међусобно су повезана.

За више информација и помоћ пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Поступак за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава

Увод

Како је објављено у посебном чланку у броју 1/2021 часописа „Пословни саветник”, изменама у Закону о буџетском систему (објављеним у „Службеном гласнику РС” број 149/2020 од 11. 12. 2020. године – даље: Измене Закона) утврђена су нова слободнија правила у погледу запошљавању и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава. Међутим, одмах треба напоменути да корисници јавних средстава који планирају нову радну снагу у 2021. години морају да имају у виду следећи приступ:

1. ако планирају ново запошљавање и додатно радно ангажовање **ДО НИВОА** који је утврђен Изменама Закона – то могу да ураде без икаквих сагласности и одобрења надређених државних органа;
2. ако планирају ново запошљавање и додатно радно ангажовање **ИЗНАД НИВОА** који је утврђен Изменама Закона – то могу да ураде само применом **Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава** („Сл. гласник РС” бр. 159/2020 од 30. 12. 2020. године – даље: Уредба), која је у примени од 1. јануара 2021. године.

Другим речима, ако корисници јавних средстава у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време у претходној календарској години, односно радно ангажују приправнике и лица за рад по уговору ван радног односа до 10% укупног броја запослених на неодређено време – могу то да учине директном применом Измена Закона, без посебних одобрења и сагласности. Међутим, свако ново запошљавање, односно додатно радно ангажовање изнад наведених критеријума захтева примену Уредбе, дакле и добијање посебне сагласности, о чему је више детаља наведено у наставку.

1 Намена Уредбе

Уредбом се ближе уређује поступак за прибављање сагласности за:

- ново запошљавање и
- додатно радно ангажовање

код корисника јавних средстава, изнад оног који је дозвољен иновираним чланом 27к Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/2009... и 149/2020 – даље: Закон). На дан примене Уредбе престаје да важи Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС” бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15, 59/15, 62/19 и 50/20). Та уредба донесена је на основу члана 27к став 7. Закона, који прописује да ће се актом Владе ближе уредити поступак за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава изнад процената које је утврдио члан 27к Закона.

Најпре је потребно појаснити следеће:

1) Сагласност за ново запошљавање и додатно радно ангажовање изнад оног који је дозвољен чланом 27к Закона **даје Комисија** за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава (даље: Комисија), образована **Одлуком о образовању Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава** („Сл. гласник РС” бр. 113/2013, 23/2017 и 25/2018), у саставу утврђеном том одлуком и посебним решењима. Састав Комисије објављује се на интернет страници Владе и ажурира се по потреби у случају било какве измене.

2) У смислу Закона и Уредбе корисници јавних средстава су корисници дефинисани **Правилником о Списку корисника јавних средстава** („Сл. гласник РС” бр. 160/2020), који је у примени од 1. јануара 2021. године. Тим правилником утврђује се Списак корисника јавних средстава, у оквиру којег су посебно евидентирани директни и индиректни корисници средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисници средстава

7 Примена Уредбе на кориснике јавних средстава са територије АП Косово и Метохија

Према члану 9. Уредбе, на кориснике јавних средстава са територије АП Косово и Метохија Уредба се примењује на следећи начин:

1) Сагласност за ново запошљавање и додатно радно ангажовање корисницима јавних средстава са територије АП Косово и Метохија не даје Комисије, него Канцеларија за Косово и Метохију, што значи да се и молбе подносе тој канцеларији.

2) При одлучивању о молбама корисника јавних средстава са територије АП Косово и Метохија Канцеларија за Косово и Метохију (даље: Канцеларија) у обавези је да примењује мерила из члана 6. Уредбе, а то су:

- надлежности и обим послова корисника јавних средстава;
- динамика запошљавања у текућој календарској години;
- проценат попуњености радних места предвиђених актом о систематизацији;
- број и структура запослених и ангажованих лица;
- укупна маса средстава обезбеђених за плате, односно зараде, односно накнаде;
- образложење корисника јавних средстава.

Приликом одлучивања о давању сагласности Канцеларија је дужна да води рачуна о томе да

укупан број новозапослених лица на неодређено и одређено време у својству приправника у текућој години на нивоу појединачног корисника јавних средстава не буде већи од укупног броја лица којима је у претходној календарској години код тог корисника престао радни однос на неодређено време по било ком основу.

3) Канцеларија за Косово и Метохију у обавези је да Комисији доставља шестомесечни извештај о броју датих сагласности најкасније до 10. у месецу који следи након истека шест месеци. Тај извештај треба да садржи број радних места, односно број извршилаца и радно ангажованих лица по било ком основу за који је дата сагласност, по сваком појединачном кориснику јавних средстава.

8 Казнене одредбе

Према члану 10. Уредбе, новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице корисника јавних средстава које:

- 1)** унесе нетачне или непотпуне податке у образац ПРМ – Ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава (из члана 3. став 2. Уредбе);
- 2)** не објави или не ажурира податке о броју запослених и радно ангажованих лица истицањем на својој интернет презентацији или на други одговарајући начин (из члана 8. Уредбе).

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За ипрећилашу и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас изовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Састављање и подношење годишњих финансијских извештаја за 2020. годину према прописима буџетског рачуноводства

Након обављених припремних радњи, које претходе припреми састављања финансијских извештаја, о којима смо писали у „Пословном саветнику” број 12/2020 (стр. 202–213), може се приступити састављању годишњих финансијских извештаја корисника јавних средстава који своје пословне књиге воде према прописима буџетског рачуноводства. Након састављања тих извештаја следи њихово подношење, при чему их индиректни корисници буџетских средстава достављају директним корисницима буџетских средстава у роковима који су законом прописани, о чему следи више детаља у наставку овог текста.

Увод

Најзначајнији прописи у вези са вођењем пословних књига и састављањем годишњих финансијских извештаја за кориснике јавних средстава који своје пословне књиге воде према прописима буџетског рачуноводства јесу:

- 1) Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/2009... и 149/2020 – даље: Закон),
- 2) Уредба о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 125/2003, 12/2006 и 27/2020),
- 3) Правилник о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС” бр. 16/2016... и 151/2020 – даље: Правилник о Контном плану за буџетски систем),
- 4) Правилник о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС” бр. 18/2015, 104/2018 и 151/2020 – даље: Правилник),
- 5) Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације („Сл. лист СРЈ” бр. 17/1997 и 24/2000 – даље: Правилник о номенклатури) и
- 6) други прописи од значаја за вођење пословања у складу са прописима буџетског рачуноводства.

1 Измене у састављању финансијских извештаја

С обзиром на то да је донет Правилник о изменама и допунама Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС” бр. 151/2020), чије се одредбе примењују и при састављању финансијских извештаја наведених корисника, у наставку ће, пре коментара састављања финансијских извештаја за 2020. годину, бити начињен осврт на поменуте измене и допуне тог правилника.

1.1 Измене у Правилнику о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја

У члану 1. Правилника прописано је да се њиме уређује начин припреме, састављања и подношења финансијских извештаја директних и индиректних корисника буџетских средстава, организација за обавезно социјално осигурање, као и корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (даље: корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање), буџетских фондова Републике Србије и локалне власти, као и садржај образаца на којима се састављају и достављају финансијски извештаји.

Такође, замењен је и члан 2. Правилника, који ближе прецизира **врсте следећих финансијских извештаја:**

- 1) периодични финансијски извештај,
- 2) годишњи финансијски извештај,
- 3) завршни рачун,
- 4) консолидовани финансијски периодични извештај и
- 5) консолидовани финансијски годишњи извештај.

У члану 3. став 3. Правилника извршена је измена у делу извештаја за који нису прописани образци, а достављају се у **писаној форми**. У на-

продукте од крви за осигурана лица, као и расход према институту/заводу за трансфузију крви и установи која је производила и испоручивала крв здравственим установама из Плана мреже за осигурана лица. Податак обухвата пренос за КПП 076 – крв и продукти од крви, као и за испоручену крв за осигурана лица приликом пружања услуга ван уговора. Уз образац „Крв 1” здравствена установа треба да достави и обавештење на које се установе и у ком износу односи податак исказан у колони 4 – „остали” обрасца.

Институт/завод за трансфузију крви, као и установе које су производиле и испоручивале крв здравственим установама из Плана мреже за осигурана лица Републичког фонда за здравствено осигурање исказују остварени приход од здравствених установа из Плана мреже по основу продаје крви и лабилних продуката од крви у обрасцу „Крв 2 а”, као и податак о извршеним расходима из наведеног извора у обрасцу „Крв 2 б”. Институт/завод за трансфузију крви, као и установе које су у периоду производиле и испоручивале крв здравственим установама из Плана мреже у обрасцу „Крв 2 а” податке о оствареним приходима исказују по здравственој установи од које су оствариле приход.

6 Специфичности попуњавања обрасца ДП

У складу са закључцима Владе Републике Србије из 2019. године, Инструкцијом и Допуном инструкције за ефикасније управљање системом финансирања здравствене заштите и контроле трошкова лечења осигураних лица, плаћања се врше по фактурама добављача за осигурана лица у име и за рачун здравствених установа из Плана мреже. Здравствена установа за та извршена плаћања добављачима спроводи обрачунски налог у корист и на терет свог рачуна.

За износ средстава за која је здравствена установа спровела обрачунски налог у извештају о извршењу буџета приказује се износ остварених прихода и извршених расхода по готовинској основи. Тај износ приказује се и у колони 3 помоћног обрасца ДП. Уколико здравствена установа за укупан износ пренетих средстава од стране

РФЗО-а повериоцима здравствених установа није извршила реализацију обрачунских налога, износ нереализованих обрачунских налога није приказан у обрасцу 5, па је за наведени износ здравствена установа неусаглашена, што су филијала и здравствена установа у обавези да констатују приликом записничког усаглашавања трансфера. Износ нереализованих обрачунских налога у наведеном периоду потребно је унети у помоћни образац ДП, колона 4, јер наведени износ није приказан у обрасцу 5 као приход и трошак здравствене установе, а у циљу обезбеђивања тачних података за сачињавање консолидованог извештаја.

Поред свега, остаје обавеза спровођења додатне контроле („контрола Ф”) у циљу обезбеђивања тачних података у обрасцу 5, као и у помоћним обрасцима који су саставни део уз образац 5. Ту контролу не попуњавају здравствене установе, већ филијала РФЗО-а, и то само поља која нису аутоматски генерисана из обрасца. Филијала је у обавези да попуни поменути контролу Ф пре доставе обрасца здравствених установа Дирекцији РФЗО-а, као и пре учитавања обрасца у базу података. Уколико иста није извршена, обрасци ће бити враћени филијали на контролу.

Здравствена установа периодични извештај у два примерка, у оригиналу и у електронској форми, предаје филијали са свог подручја са којом закључује уговор. Здравствене установе дужне су да периодични извештај сачине искључиво на следећим обрасцима: обрасцу 5 (извештај о извршењу буџета), обрасцу К9 (одступање од новчаног тока), ОЗПР (образац за партиципацију и рефундацију), обрасцу БО (исплаћена и рефундирана средства која се односе на накнаде за време одсуствовања с посла на терет фондова), обрасцу ТР (трансфери између буџетских корисника на истом нивоу), обрасцима Крв 1, Крв 2 а и Крв 2 б, као и на обрасцу ДП, а затим да их предају филијали, односно Дирекцији РФЗО-а. На основу тога филијала учитава преконтролисане обрасце на прописани начин у базу података и закључава налоге, који се накнадно не могу мењати. Зато је неопходно да исказани подаци буду тачни, за шта је одговорна здравствена установа која је извештај сачинила, односно одговорно лице у здравственој установи.

ПС

Календар пореских и других обавеза за фебруар 2021. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акције на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића на последњи дан у месецу	1. 1 – 31. 1. 2021.	10. 2. 2021.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 1 – 31. 1. 2021.	10. 2. 2021.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 1 – 31. 1. 2021.	15. 2. 2021.	Обвезник акције дужан је да пореску пријаву за обрачун акције поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акције	16. 1 – 31. 1. 2021. 1. 2 – 15. 2. 2021.	15. 2. 2021. 26. 2. 2021.	Уплата акције обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 1 – 31. 1. 2021.	најраније 20. 2. 2021.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акције на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 1 – 31. 1. 2021.	најраније 20. 2. 2021.	Рефакцију плаћене акције остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 1 – 31. 1. 2021.	најраније 20. 2. 2021.	Рефакцију плаћене акције остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво за индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата прве рате годишњег пореза на имовину за 2021. годину	Јануар–март 2021.	14. 2. 2021.	Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе

Закон о рачуноводству			
Ојис	Период	Рок	Основ
Достављање података за статистичке и друге потребе АПР	2020. година	28. 2. 2021.	Правна лица и предузетници достављају податке за статистичке и друге потребе Агенцији за привредне регистре у прописаном обиму: Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Ојис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 1 – 31. 1. 2021.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на премије неживотних осигурања				
Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Ојис	Период	Рок	Основ	Ојис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 1 – 31. 1. 2021.	10. 2. 2021.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о порезу на добит правних лица				
Ојис	Период	Рок	Основ	Ојис
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 1 – 31. 1. 2021.	15. 2. 2021.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода	
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С	

Закон о порезу на додату вредност			
Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Ојис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 1 – 31. 1. 2021.	10. 2. 2021.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 1 – 31. 1. 2021.	15. 2. 2021.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона

Чланом 80. став 5. Закона о ојшћем уйравном йосћуйку („Сл. йласник РС”, бр. 18/2016; аушћенйично йшумачење – 95/2018) йрописано је да, ако йоследњи дан рока йада на дан када оریان не ради, рок йсћйиче кад йрошћекне йрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 1. 2021. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2019. године	25. 2. 2020.	82.257,00	59.772,00
Јануар 2020. године	25. 3. 2020.	82.836,00	59.941,00
Фебруар 2020. године	27. 4. 2020.	80.288,00	58.132,00
Март 2020. године	26. 5. 2020.	82.320,00	59.681,00
Април 2020. године	25. 6. 2020.	81.486,00	58.932,00
Мај 2020. године	24. 7. 2020.	81.464,00	58.892,00
Јун 2020. године	25. 8. 2020.	82.572,00	59.740,00
Јул 2020. године	25. 9. 2020.	83.016,00	60.029,00
Август 2020. године	26. 10. 2020.	80.901,00	58.513,00
Септембар 2020. године	25. 11. 2020.	82.515,00	59.698,00
Октобар 2020. године	25. 12. 2020.	83.106,00	60.109,00
Новембар 2020. године	25. 1. 2021.	84.201,00	60.926,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2021. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **28.402 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигу-

рање износи највише **405.750 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2021. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	183,93	30.900,24
Фебруар	160	183,93	29.428,80
Март	184	183,93	33.843,12
Април	176	183,93	32.371,68
Мај	168	183,93	30.900,24
Јун	176	183,93	32.371,68
Јул	176	183,93	32.371,68
Август	176	183,93	32.371,68
Септембар	176	183,93	32.371,68
Октобар	168	183,93	30.900,24
Новембар	176	183,93	32.371,68
Децембар	184	183,93	33.843,12

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а најкасније до 5. у наредном месецу.

Месец у 2020. години	Износ учешћа
Јануар 2020. године	38.939,50
Фебруар 2020. године	41.128,50
Март 2020. године	41.418,00
Април 2020. године	40.144,00
Мај 2020. године	41.160,00
Јун 2020. године	40.743,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2020. године до 31. јануара 2021. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.100 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец новембар 2020. године објављена је 25. 1. 2021. и износи 84.201 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
Накнада за ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.100 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.420 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 103.225 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.062,00 нето. На износ до 6.062,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА